

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Meghívó.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület, ugyis mint Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottsága

f. évi augusztus hó 15-én délelőtt 9 órakor, illetve délelőtt 11 órakor

— KESZTHELYEN, a városbáza nagytermében —

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tag urak ezennel tisztelettel meghívotnak.

Az augusztus hó 15-én délelőtt 9 órakor tartandó mezőgazdasági bizottsági ülés

TÁRGYSOROZATA:

1. Állatdíjazások idejének és helyének meghatározása.
2. Muraközi lódíjazás rendezése.
3. A vármegyei központi mezőgazdasági bizottság költségvetésének ügye.
4. Javaslat a gazdasági munkásházak építése tárgyában.

Az augusztus hó 15-én d. e. 11 órakor tartandó gazdasági egyesületi rendes közgyűlés

TÁRGYSOROZATA:

1. Állatdíjazások idejének és helyének meghatározása.
2. Muraközi lódíjazás rendezése.
3. Határozathozatal a Nován létesítendő népies mintagazdaság tárgyában.
4. Javaslat a gazdasági munkásházak építése tárgyában.
5. Zalaegerszeg város megkeresése az egyesületi telek megvétele tárgyában.
6. Az egyesület hivatalos lapjának kiadása feletti határozathozatal.
7. Folyó ügyek indítványok.

A közgyűlést megelőzőleg — a szükséghez képest — igazgatóválasztmányi gyűlés fog tartani, melyre a t. igazgatóválasztmányi tag uraknak minél nagyobb számban való megjelenését kérjük.

Zalaegerszeg, 1909. évi augusztus hó 1-én.

Sárközy Viktor,
g. e. titkár, m. biz. előadó.

Hertelendy Ferenc,
g. e. elnök, m. biz. elnök.

Tulipán hervadás.

Mintha tegnap lett volna, amikor a tulipánokat feltűztük a keblünkre s nagy és magasztos fogadalmat tettünk Magyarország gazdasági önállóságának kivívása érdekében. Nagy elhatározások születtek bennünk s a lelkesedés áldozatkésztségre buzdított bennünket. Százerek gyűltek össze a tulipánok révén a nemzeti célok oltárára s megfogadtuk, hogy inkább daróiban járunk, semhogy garasainkat annak az ellenségnek adjuk, amely évszázadokon keresztül következetesen kiszipolyozott bennünket a nemzetet gyengítő politikájával, iparának a mi rovásunkra való dédelgetésével, a mi erőink kifejlesztésének megakadályozásával.

Ugy mondtuk akkor, hogy minden magyar ember a házában ajtója előtt állítja fel a vámsorompót, ha már az ország határán nem lehet azt felállítanunk. Nem

kell a bécsi rongy, nem kell az osztrák vacak, inkább félredobjuk a hiúságot és büszkén viseljük a tulipánt.

Emlékeztek még ennek az elhatározásnak a hatására?

A parlamenti harcoktól nem ijedt meg a reakció. A vármegyeiek ellenállására kihívó erőszakkal felelt. A nemzet zuglódását fel sem vette s az osztrák politikai élet derék vezérei szánakozó gunyolódással nézték a vergődésünket. A tulipántól azonban megijedtek, mert az legérzékenyebb részüket: a feneketlen zsebeket támadta meg s azzal fenyegette Ausztriát, hogy a leigázott gyarmat minden erőszak és császári parancs ellenére kisiklik hatalma alól.

Abban a mélységes gyűlöletben, amelyel a feketesárga bécsi nép a tulipán ellen viseltetett; abban a szatirában, amelyel a nemzet gazdasági függetlenségének szimbólumává lett virágot csufolták, benne

volt a tehetetlen düh s a veszendőbe indult konc felett való kesergés.

Visszaemlékeztek az osztrákok a védjegyleti mozgalomra, amely milliókat tartott meg a magyar iparnak s tul a Lajthán jobban fájt, mint egy vesztett háború. Hiszen ha a magyar nemzet bezárja az erszényét az osztrák ipar és kereskedelem előtt, azt milliók érzik meg. Mert belőlünk élt és zsirosodott meg Ausztria ipara, tőlünk gyűjtötték kincseiket s tőlünk függ száz és száz vállalat léte vagy nem léte.

Hát igen! Ausztria megijedt, mi pedig ujongtunk. Pedig — amint a következők megmutatták — kár volt az osztrákoknak annyira megijedni. Ismerhették volna a magyar lélek ősi tulajdonságait, hiszen századok óta elősegítette már céljait. Tudhatták volna, hogy a szalma láng hamar az égbe tör, de gyorsan ki is alszik. És akkor ők mosolyoghatnak, sőt hangosan kacaghatnak a sikertelen kísérlet fölött; mi pedig szomorkodhatunk és szégyenkezhetünk s feladhatjuk a reményt mindörökre, hogy a nemzet lelkesedésének és kitartásának erejével felszabadulhassunk gazdasági elnyomottságunkból. Egy leverő tapasztalattal lettünk csak gazdagabbak s az elhervadt tulipánokat elhajigálhatjuk újra, mert a szimbólum hatalma megtörött a saját élnetlenségünkön.

Ugy látszik, Magyarországon hiába való a nemzeti eszmék diadalért folytatott minden küzdelem, mert legelső sorban maga a nemzet lesz hűtlen azokhoz a jelszavakhoz, amelyekért felhevülésében kész volt mindent áldozni. Nem lehet kitartásra és következetes cselekvésre számítani. Tele vagyunk hangulattal, de amig lelkesedünk és kiabálunk, megcsaljuk önmagunkat is.

Még Törökországban is több következetességgel tudták szervezni a bojkottot, mint nálunk. A fehér fez ott nemcsak szimbólum, hanem nemzeti erőforrás lett. A mi tulipánunk pedig csak emlék már, amelynek gyakorlati értéke alig volt. Kinyílt, elhervadt, mint a tavaszi tulipán. Majd talán kihajt mégegyszer, hogy újra gyorsan elviruljon. Mert ilyenek vagyunk mi, könnyen lelkesedő magyarok. Hamar feledünk s minden cselekedetünkben következetesek maradni nem tudunk.

Hiszen a tulipán jegyében az osztrák

behozatal emelkedett és talán sohasem volt a bécsi kereskedőknek Magyarországból annyi megrendelésük, mint ma. Amíg a hazai ipar tesped, amíg a kisiparosok lesik a munkaalkalmakat, a kelengyét Bécsből szállítják; az asszonyok minden divatcikket Ausztriából hozatnak s a magyar ipar védőtábláinak háta mögött raktározzák fel a cseh üveget. Ausztriában üvöltöttek a magyar liszt és bor ellen; egy évszázadra szóló közlekedési programmal készítik elő Magyarország nyersterméneinek kirekesztését, mi pedig nem törődünk mással, mint a divattal, a kényelemmel, amelyek megkívánják az osztrák ipar táplálását.

Tespedt, elernyedtem nemzedék vagyunk. Míg körülöttünk nyüzsög a népek áradata, harcol, küzd minden nemzet a jólétért és függetlenségért addig mi élvezük gondtalanul az életet, amelyben a fűszer a napi politika; vagy teljesen elfoglaljuk magunkat a mindennapi élet apró cseprő kérdéseivel anélkül, hogy egyetemesebb célokra ügyet is vetnénk.

Olyan csendes, borzalmasan csendes lett, amióta elhervadt a tulipán. Ki törődik ma azzal, hogy másfél milliárdnál többet adunk a külföldnek iparcikkéért? Ki gondol arra, hogy addig, amíg a vámsorompót felállíthatjuk, következetes nemzeti munkával elő kellene készítenünk a gazdasági megerősödést. Felülről várunk minden malasztot; rábizzuk a sorsunkat teljesen a politikára, könyörgünk, imádkozunk egy szebb jövőért, de a nagy, lomha, elernyedtem társadalom nem tesz semmit; az emberek egyenként pedig indolensek.

És eközben elvész a hit a nemzeti célok diadalában. Az elhervadt, megcsufolt tuli-

pán erejében senki sem bizik többé, mert önmagunk sem biztunk benne. Eldobtuk, elfelejtettük.

Aktualitások.

(A hajduk szekularizálnak.) Hajdumegye mozgalmát indította a katolikus egyházi javak államosítása iránt. Feliratott intézett a képviselőházhoz s azt átiratban közölte a többi törvényhatóságokkal is.

Már maga az a tény, hogy a hajduk nagy elhatározása semmiféle országos lármát nem keltett, azt igazolja, hogy a mozgalmat senki sem veszi komolyan. Amint hogy nem is lehet. A hajdúvármegyei karok és rendek maguk sem hitték el, hogy valami nagy visszhangot keltsen az óriási gondolat, amelyet csak azért vetettek fel, mert be akarták bizonyítani, hogy a hajduk még most is vastagnyaknak és keménydereknek s meg merik mondani: mire fáj a foguk.

Szerintük a haza boldogtalanságának és a nép nyomorúságának egyedül a kötött és különösen a papi latifundiumok az okai. A szekularizáció jogalapja pedig az a Hajdumegyében igazságként elfogadott nézet, hogy a kath. egyházi javak tulajdonképpen az államé, tehát azokat az állam csak visszavenné azoktól, akikre a kezelést bizonyos közölközök szolgálata fejében bizta.

Hát kérem ezt bizony bajosan lehetne bizonyítani. A nép nyomorúságát a kötött birtokok mellett még nagyon sokféle ok szülte s a papi birtokok felosztása sem volna képes minden bajt megszüntetni. Az a tétel pedig, hogy az egyházi vagyon a magyar állam tulajdonát képezi, egészen hamis. Az állam a papi javakhoz csak annyi törvényszerű igényt tarthat, mint herceg Esterházy uradalmaihoz. Ha a jog és törvény szempontjából bíráljuk a Hajdumegye által felvetett eszmét, akkor szinte abszurdum, hogy jogászok, képzett emberek hozzájárulhattak ehez a badar kijelentéshez. Ezt még a franciák sem merték mondani, akik bekebelezték ugyan az egyházi vagyont, de nem állították, hogy annak az egyház nem tulajdonosa, hanem csak kezelője volt.

Aligha fog Magyarországon olyan törvényhatóság akadni, amely Hajdúvármegyének ezt az állítását elfogadja. Olyan természetesen akadhat, amely szekularizálni szeretne, de persze más indokokból. Előkerülnek a nemzetgazdasági elméletek, amelyek nagyon jó köpönyegül szolgálhatnak bizonyos céloknak.

Azt azonban minden ember, aki az orránál messzebbre lát, az első pillanatban beismeri,

hogy az ilyen rövid uton való birtok elkobzás képtelen gondolat s annak az egész ország ellenállna. Hajdumegye úgy járna, mint Ugocsa a koronázással. Egyedül maradna, elhagyatva és árván.

Ha azonban a kormány valamikor arra gondolna, hogy a papi javaknak jobb gazdálkodás, esetleg kisebb birtokok útján való jobb jövődelmezőségét, teljesebb és okszerűbb felhasználását biztosítsa s ezáltal a nemzeti vagyon gyarapítását előmozdítsa, a földművelő nép részére új megélhetési alapokat teremtsen, ebben már volna némi nemzetgazdasági ráció. De szekularizáció ehhez sem kell. Haszonbéri szerződésekkel, kölcsönös megállapodásokkal le lehetne bonyolítani az egész akciót. Persze nem márol holnapra.

Amíg azonban jogállam létezik, amíg a törvénynek ereje lesz, addig a tulajdont megtámadni nem lehet s Hajdumegye kedvéért sem az egyházi javakat, sem a protestáns alapokat, sem az izraelita hitközségek vagyonát el nem kobozzák.

Ezért bizony a hajduk átirata csak üres szalmacsépelés s a sorsa az, hogy tudomásul veszik és kiselejtezik.

* * *

(Kedvezmények.) Furesa dolog, hogy valahányszor a magyar nemzet valamiféle óhajta bármily csekély mérvben megvalósul, mindig kedvezményekről beszélnek. Bécsben megengedik, hogy a kaszárnyákra magyar feliratokat tegyenek. Ez már kedvezmény. Amikor a közös konzuli hivatalok kapuin ékeskedő kétféjű sasok hasárra átfestették a magyar címet, ez szintén nagy kedvezmény volt.

És ezeket a hatalmas kedvezményeket mindig akkor kaptuk, amikor ki akartak bennünket békíteni, vagy valami nagyobb áldozatot kellett hoznunk. Miután pedig most is le kell esendesíteni a háborgó magyarokat s meg kell szavazni néhány száz millióskát; természetesen újból lehet némi kedvezményre kilátásunk.

Vakulj magyar! Nem kapsz önálló bankot, nem kapsz magyar hadsereget, hanem kapsz kedvezményeket. Így például a magyar baka osákján, meg a haszóján nem lesz kétféjű sas, hanem kaisermonogramot tesznek oda a magyarság kidomborítása érdekében; a zászlók rudjára pedig nemzetiszínű, szalagból esokrot kötnek, hogy ezzel elcsendesítsék a veszedelmessé váló törekvéseket.

Mennyi ok az öröme és lelkeseésre! Milyen gyönyörűen fest az a magyar ezrel, amely ugyan német kommandóra indul, amely szuronyt szegez ugyan a saját testvére ellen is; amely szétveri

Uj élet.

Irta: Antal Gábor.

A rozoga udvarház széles, nagy verandáján már kora reggel kegyetlenül pörölt az új földesur a gazdájával.

— Még sem járja, hogy ilyen nagy dologidőben akkor fognak munkához, a mikor a hasukra süt a nap, azért néz ki ez a birtok úgy, mintha soha gazdája sem lett volna.

Czikó, az öreg botos ispán nagyott szitt a makra pipájából.

— Hogy úgy néz ki, igaza van nagy uramnak, de hát hasztalan a gazda, ha ilyenek a viszonyok. Ezen már nagy uram sem segít.

Walter Pál az ő rossz magyarságával törte tovább a szót.

— Hogy én sem? No azt szeretném látni. Háromezer holdon gazdálkodtam, prima birtokon, a hol szeszgyár, hízaló, modern gazdálkodás van, azt szeretném látni, hogy ilyen smarnal ne tudjak boldogulni.

Czikó legyintett a kezével.

— Itt nem, mert itt már nincs kivel gazdálkodni, sem állat, sem ember.

— Lári—fári; csak hozzá kell látni.

— Abban nincs hiba, én hozzálatok, eddig is hozzálatam. Én voltam az udvaros, a csész, a napszamos, a béres, minden, még a parádés kocsis is, a mikor a Beliczay urnak kedve kerekedett a várost járni.

Walter Pál megcsóválta a fejét.

— Hát ez igazán sok; nem esodáalom, hogy tönkre mentek.

— Nem lehet esodálni, más is így járt volna, még ha pénze van, akkor is. De nekünk az sem volt. Se pénz, se vető mag, sem ember, sem állat, így tessék gazdálkodni.

Igy biztatta az új földes urát Czikó gazda.

De ő azért nem vizitette el a kedvét.

Annai marhát állított a birtokba, hogy csak legyen a ki gondját viselje, vető magot is vett s a nagy erős gőzekével felszántotta a rétet is, a legelőt, minden talpalattnyi helyet, még azt a kertet is, a melyben a Beliczay kisasszony az ő csodaszép virágjait ápolgatta.

Czikó csak elbámult rajta, hogy mit csinál az ura.

A rétet, a legelőt sajnálta, a mely az Isten jóvoltából termelte a jóféle szénát s a sarjut, de később belenyugodott. — Diplomás ember, háromezer holdon gazdálkodott, tudja mit csinál.

S azon a tavaszon egy buzatenger volt a régi, elhanyagolt Beliczay birtok.

Zöldült a sok kapás, a répa, a krumpli; csak a rét, meg a legelő hiányzott. Mert a mi takarmányt vetettek abba a kavicsos földbe, az alig nőtt meg egy arasznyira.

S akkor előállott Czikó gazda, hogy — nagyuram, még sem kellett volna azt az áldott jó legelőt feltörni, éhezni fog a jószág.

Később meg, a mikor a répa, a krumpli földek várták a kapát s nem volt arra való ember a faluban, Walter Pálnak eszébe jutott a Czikó gazda mondása, hogy bizony itt már nincs kivel gazdálkodni. Hiányzott az ember.

Volt állat, volt gőzmasina, pénz, vetőmag, minden, csak ember nem volt, a ki megmivelje a sarjadó növényzetet.

S akkor gondolt egy nagyot Walter Pál.

Valahonnan a magas kárpátok aljáról hozott egy osomó munkás népet, asszonyt, férfit egyaránt, a kik értettek a mezei munkához.

S egyszerre más képe volt az egész birtoknak.

Olyan lett, mint egy virágos kert s az odaválók nem győzték bámulni a régi elhanyagolt földek újjászületését s nem győzték eleget dicsérni az új földesurat.

Czikó gazdából is egyszerre büszke ember lett.

— Így kell gazdálkodni — mondogatta, a mikor egy-egy otthon maradt falubeli emberrel találkozott.

— Így, hagyták helybe azok, esakhogy már későn kezdtek hozzá, más látja a hasznát, nem a falu.

— Idegen emberek.

— Azok, nem a mi véreink ők, elpusztulnak odaát a tengeren túl a nehéz munkában, míg itt másoké lesz az élet.

Az új élet, a mit a vidéken Walter Pál teremtett.

ugyan az alkotmány védelmére kész parlamentet, de legalább kétféjű sást nem visel a csákóján. Elővadásunk a kéjtől, ha arra gondolunk, hogy a felemás színű lobogó alatt fognak majdan elvérezni a magyar fiúk a közös birodalom szent eszméjéért.

A magyarság java részének persze az a meggyőződése, hogy az ilyen kedvezmény nagyobb csapás, mintha semmit sem kapnánk. A megalkuvás, a kevéssel beérés mindig jogfeladással jár. Amíg rendületlenül megmaradunk annál a követelménynél, hogy jogunk van teljesen független és teljesen magyar katonasághoz, addig még reményünk lehet arra, hogy előbb utóbb ezt el is érjük. De kevesebb megelégednünk nem szabad. Az a nemzet, amely megállott ezer éven át, amely évszázados török és labancuralmat diadalmasan kiállott, az a nemzet ráér még néhány évig várni az igazára. De ha igazait esupa opportunitásból elalkussza, akkor el is veszítette.

Félvivmányokra szükségünk nincs. Ami a jogunk, azt senkitől ajándékképpen el nem fogadjuk. Inkább várjunk, de senki kegyelmére rá ne szoruljunk.

Am tagadja meg Bécs minden jogos követelésünket. Tagadja meg a nemzeti bankot, a függetlenséget, a szabadságot. Tagadjon meg mindent. Minél merevebb ellenállásra találunk, annál erősebbek leszünk mi is, amint a vas is csak lángban izzik acéllá. Tagadjanak meg mindent, mi pedig követeljünk mindent. És ha nem sikerül jogainkat kivívni ma, majd sikerül holnap. Egy nemzet jogait nem tudja senki örökre elcsikkasztani.

(A balatonpartról.) A múlt héten két forrásból is panaszok hallatszottak a Balatonpartról. A fővárosi lapokban vették tollhegyre a balatonparti fürdőéletet és pedig olyan hangon, amely sehogysem alkalmas a magyar tenger hírnevének emelésére.

Ha a panaszok túlzottak és erősen színezettek is, azért nem lehet tagadni, hogy a magjuk igaz: nincs elég rend, hiányoznak a következetes rendszabályok s a fürdőélet bizony még egy kissé primitív. A közönség pedig — valljuk csak meg őszintén — túlkövetelő, kicsinyes. Szóval nem azokból kerül ki, akik jártukban keltükben megszokták az európai formákat és önfegyelmézést.

Mihelyt magyar fürdőről van szó, rögtön felhangzik a vád, hogy rettenetes nagy a drágaság. Hát ezzel a tétellel már nem is érdemes foglalkozni. Magyarország a drágaság országa. És a borraivaló! A szemtelen, arrogáns idény-

Évről-évre több munkásra volt szüksége, a földekre is, de később a malomba, a gyárakba, a fűrészekbe s jöttek az idegenek csapatostul, dolgozni és kenyeret keresni.

S újra megtelt a falu munkás néppel.

De nem a régi volt már. Nem az a piros-pozsgás arcu magyar volt a népe, a kik egyforma öltözetben jártak valamikor a mezőket s ajkukon a magyar dallal versenyt danoltak a szántó-vető emberek madaraival.

Uras lett az öltözékük a falu új embereinek, kopott, de uras, azután tüsző, booskor, a pruszlik meg a csizma helyett. S aruk is más, kormos, beesett, halovány, hasonló azokéhoz, a kik ott a gyárak és bányák mélyén dolgoznak az ekeszarva helyett. De azért új élet ez.

Uj élet, a melyet Walter Pál tudása és szorgalma keltett fel egy pusztuló birtok romjaiból.

Csak Cziko gazda maradt a régi az új birtokon.

Egy óska butordarab, a mely kiri az új környezet közül. Hegyes maradt a bajusza, makra maradt a pipája, magyar nadrág szorul a csizmaszárába s a beszéde is az maradt, olyan szóvirágos, mint egy kapitulált huszár őrmesteré. Szigorú is volt, csak olyan, mint régen. Amivel azonban nem nagyon sokra ment.

Mert azokkal az idegenekkel, a kik a szeszgyár, a fűrészek s a masinák körül forgolódtak s a többiekkel is, nem lehetett úgy beszélni,

pincéértől és bérkocsistól felfelé a fürdővendégek szolgálatára álló mindenféle rangú és rendű ember zsarol, túlfizetteti a szolgálatait s borraivalóra les. Ez ellen — úgy látszik — nincs orvosság. A közönség védelem nélkül ki van szolgáltatva, mert a fürdőigazgatóságok, előjáróságok nem tudnak, vagy nem akarnak semmit sem tenni. Vagy az eszközök hiányoznak, vagy az erély.

Ez a zsarolás és védtelenség azután rengeteg embert kerget külföldre, ahol legalább ki tudja mindenki előre számítani: mennyibe kerül az ebédje és lakása. Nem kevésbé előnye a külföldi fürdőnek az is, hogy az ember tisztában van azzal: mi szabad és mi nem szabad; jó előre tudja azt is, hol van muzika és zaj s hol számíthat nyugalomra. Mindezek a kérdések nálunk rendezetlenek, amint a múlt héten országoszerző kürtölt esetek bizonyítják.

Egy idegbeteg embert Balatonfüredre küldött az orvosa, hogy megnyugosztalja felzaklatott idegeit. Balatonfüred idegbetegek üdülőhelyül kiválóan alkalmas. A beteg azonban hamarosan megszökött, mert nem hagyta aludni az örökös zaj és muzika. Panaszos levelet irt a lapoknak, amelyek siettek azt közreadni.

Aki ismeri a balatonparti kies fürdő életét, bizony nem adta volna azt a tanácsot senkinek, hogy ott keressen osendet és nyugalmat. Mert ha jókedve kerekedik egy-egy vidám társaságnak, nem sokat kérdezik: ki akar aludni az éjjel, hanem muzsikálnak. Ez már régi tradíció.

Keszthelyen más baj esett. Néhány hölgy zokon vette, hogy a férfiak fürdés közben átszúrták a hölgyek közé s uszási leckéket adtak a feleségeiknek. A felháborodásból párba is lett egy köztisztviselőben megöszült öreg katona s egy törzsorvos között, a fürdődirekció pedig — amint írják — drótot huzatott a víz alatt, hogy a toladó férfiakat távol tartsa a hölgyektől.

Nem tehetünk róla, de bizony mosolyognunk kell az eset fölött. Hát olyan rettenetes sérelem az, ha a férfiak ott uszkálnak, ahol a hölgyek? Hiszen a világfürdőkben ez megszokott dolog. Vagy talán külön öblöket kellene kihásonítani a két nem részére s vízi rendőrséget szervezni a prudéria kedvéért?

Ilyen aprólékos kérdésekkel bibelődünk mi a nyári pihenő alatt is. És rosz néven vesszük, ha a magyar ember külföldre megy nyaralni, ahol az ördög sem bántja, nem állítják pisztoly elé, ha a feleségét uszni tanítja s nem hasítja fel a hasát a víz alatt rejtőző sodrony.

mint régen a falubeli béresekkal, kocsisokkal. Azok után ezeknek is felnyilt a szemünk, — cucilisták lettek.

A mit az új élet hozott magával, a sok idegen.

Türte egy ideig Cziko, hogy nem igen hederítették a szavára, sőt hogy még amazoknak volt feljebb, türte, de nem sokára megelégette. Beállított Walter Pálhoz s elboacsátását kérte.

Az ura rá nézett s nem tudta mire vélni gazdája hirtelen elhatározását, mert hogy azóta kétszer is emelte a fizetését és jól bánt vele.

Cziko azonban megmaradt elhatározása mellett.

— Nem érzem itt jól magam nagyuram, más élet ez, nem az a régi, én meg már öreg ember vagyok, én nem tudok hozzászokni. Más a beszéd, mások az emberek, a falu, a mező, az erdő is más, nem olyan, mint a milyenbe beleszülettem. Se madárdal, sem jó szó, köszöntés, minden más, nekem idegen.

És elment. Elszegődött a régi gazdájához, a Beliczayékhoz, a kik tul a hegyen azzal a régi jó magyar virtussal gazdálkodtak a még megmaradt kis birtokon: hogy csak egy parádés négyes fogat és kész az uraság. A többi az nem fontos, sem a birtok, sem annak a falunak a népe, a mely abból a birtokból élhetne.

(A piaci elővásárlás.) Zalaegerszeg régen megalkotta a piaci elővásárlás korlátozására vonatkozó szabályrendeletet, de a kereskedelmi miniszter két vagy három ízben is — korábban megtagadta a jóváhagyást. Más városokban életbe lépett a korlátozás, amely azonban nem sokat használt, mert az élelmes közvetítők, a kofák megtalálták a módját, hogyan lehet a tilalmat kijátszani.

Kaposvárott például a kofák kartellbe léptek a termelőkkel, akik este hozzák be áruikat a közvetítők lakására. A kofák messze elébe mennek a falusi népek s mire a fogyasztó közönség, a későn kelő nagyságák és szakácsnők a piacra érnek már a közvetítők uralják a helyzetet.

Nincs más hátra, mint a fogyasztóknak is szervezkedniük kell. Egy helyi érdekű nemzetgazda a háziasszonyoknak a következő tanácsokat adja a drágaság ellensúlyozására:

1. Legfőbb, hogy ne az önzésre dolgozó cseléd maga, hanem a háziasszony is menjen a piacra. Mert a cseléd azt hazudja: a kofák a tilalom ellenére is vásárolnak! Volt rá máris eset!

2. Igy nyáron, de főképp nyáron reggel 5, 6, legkésőbb 7 órakor kell teljesíteni a piaci bevásárlást.

Ha ezt a 2 pontot betartjuk, akkor a drágaság véget ér. Mert a termelők el nem maradnak, attól ne féljünk s ha hónapok múlva is tettekben fog élni az elővásárlási tilalom, belenyugszanak ebbe a termelők, kofák egyaránt s akkor lesz bab, burgonya, gyümölcs, csirke sok is, olesó is, véget ér az élelmiszer-uzsora. Tehát! Hölgyeim! Keljenek korán, s ki a piacra. Meglátják, így elég lesz a kosztipénz!

(Most jöttem Egerszegről.) Egy nagykanizsai utas, akinek Zalaegerszegen akadt dolga, a „Zala“ hasábjain a mi vasuti mizériáinkról beszél.

Sok-sok tintakönyvet elsirtunk már mi is a miatt, hogy Zalavármegye székvárosából ördög-szigetet csinált a böles előrelátás. Sőt a vármegye, a közigazgatási bizottság is feliratozott már a kereskedelmi miniszterhez, hogy legalább a zalaszentiváni összeköttetést könnyítse meg. De nem megyünk semmire. A vicinális megöskönyösödött, asthmás mozdonyai teljes flegmával füttyülnek a mi erőlködéseinkre.

Ne csodálkozzunk tehát afelett, hogy a modern közlekedési eszközökhöz szokott utasoknak Kamerun jut az eszükbe, amikor Zalaszentivánon fel kell kapaszkodniok arra a vonatra, amelyet filloxérának nevezett el a néphumor s amikor Kisfaludon, a mezők közepén minden látható cél és indok nélkül vesztegel a vasló. A nagykanizsai ember szívesebben elmegy Budapestig, meg Grázig, mint Egerszegig.

A keserves közlekedés kirekeszt bennünket a forgalomból s kiszolgáltat bennünket a csendes gunyolódásnak.

Ez a keserves közlekedés egyik indoka annak, hogy a nagykanizsaiak a vármegye székhelyének Nagykanizsára való áthelyezését emlegetik. Mi el is hisszük, hogy Nagykanizsán kívül is sokan vannak, akik az áthelyezést óhajtják, de azt is tudjuk, hogy ezt keresztülvinni képtelenség, mert nem merné senki sem magára venni a következményekért a felelősséget; nem vállalkozhatnék arra senki, hogy tönkretegyjen egy egész várost, amelynek ugyszólván léte függ attól, hogy székhely maradjon. Inkább afelett kell gondolkodni, hogy valamiképpen kiemelkedjék áldatlan helyzetéből.

Tegyünk már valamit ebben az érdemben, mert bizony-bizony egyszer csak mégis megjárjuk.

Figyelembe ajánljuk egyébként a nagykanizsai utas következő megjegyzéseit:

Zalaegerszegről utazni nagyon bonyolult művelet. Ennél csak egy nehezebb: visszajönni Egerszegről. Zalaegerszeg, a megye székhelye alig megközelíthető, ami háboru esetén nagy előnye lehet a városnak, azonban békés időben aligha válik előnyére. Sőt egész Zalamegyére átként nehezül az a körülmény, hogy a megye székhelyét csak szervezett expedíciókkal lehet megközelíteni.

Szentivánig egy-kettőre eljut az ember, itt kezdődik azonban a rész, hol a vicinális neki vég hosszú utjának. A vicinálisok rendszerint nagyzási hőbortban szenvednek. Annyit füttyülnek és trombitálnak, hogy azt hiszi az ember:

no, most ez a helyes kis apparátus átröpül egész Európán. Pedig dehogyan röpül. Alig hogy sok órai várakozás után nagy nehezen megindul, már meg is áll, mert eljutottunk a »vici« egyik legszorgalmasabb állomására: Kisfalud-szentivánra. A vici prűszköl, nagyokat fuj és megáll. Mert elfáradt. Mert Szentivántól hosszú ut vezet idáig. Csaknem 800 méter. Kisfaludon aztán gyakorlatot végez e vonat. Ismét fűtől, trombitál, prűszköl, vizet vesz; megy előre, hátra, főképp azonban áll, áll és nem akar megindulni. S mikor megindul, már Egerszegen is vagyunk. Közben eltelt két óra s mi borzalommal gondolunk rá, hogy ugyanezen az uton kell majd visszajönnünk.

Soha vidéki városban oly általános tökéletes közönyt, beevődött apáthiát városi dolgok iránt nem tapasztaltam, mint Egerszegen. Ott mindenki tisztában van vele, hogy a csendes hivatalnokvárosra zavartalan, biztos tönkremenés vár, ha csak valami osoda vagy legalább is egy új, célszerű vasutvonal nem segít rajta. Egész Dunántul Zalaezerszegen fizetik az emberek a legmagasabb városi pótdótot és képzelhető, mi mindent kapnak érte, ha odaát Nagykanizsáról oly leplezetlen irigységgel beszélnek, mint a többi világvárosról. Egerszegi felfogás szerint elsőrendű megyei érdek lenne, ha a vármegye székhelye Nagykanizsán lenne, vagy ha Nagykanizsa lenne Egerszegen. Felfogásunk szerint ezen alternatív kívánság első része a könnyebben teljesíthető.

Egerszegen most a zalalövői vasutervvel foglalkoznak. A dolog úgy áll, hogy bár Zalalövő közel van Egerszeghez, mégis könnyebb Nagykanizsát megközelíteni, mint Egerszeget. Valószínű, hogy a vasut nem sokat segít Egerszegen. A városon többebb lendítene ennél, ha Keszthelyig épülne vasútja.

Szóval vasut kell Egerszegnek, most már azt sem bánnák, ha a vasut megdrágítaná is a oszímákat. Jaj, de népszerű Egerszegen annak a bírónak az emléke, aki a oszimaárakra való hivatkozással megakadályozta, hogy a Déli vasutat Egerszegnél vezessék.

(Hiszen még ha oszmadia lett volna, meg lehetne neki bocsátani, hogy a maga zsebére beszélt és nem látott tovább az orránál. De azt mondják, hogy diplomás ur volt a böles férfi.) Szerk.)

A kenyér ára.

Kint a falun, a tanyákon bűg a gép és csurog az élet a zsákba. Hol több, hol kevesebb, a mint azt az egek ura megengedte. Mert ma még szép Magyarországon mintha csakugyan az idő volna a gazda, a szerint terem, amint jobb vagy rosszabb az időjárás. Pedig de másként lehetne, ha a föld urai megfogták a dolog végét! Különösen azok, akiknek van min gazdálkodni, az ezer holdak urai, tehát akiknek telhetne az intenzívebb, a jó gazdálkodásra.

Am mit látunk? Nem-e azt, hogy a nagybirtok ősdi gazdálkodása ma sem vett újabb beruházások folytán lendületet, hogy a közép birtok a legtöbb helyen divó külterjes gazdálkodás miatt pusztul s hogy a rossz példa után megy a kisbirtokosság is és úgy gazdálkodik, mint nagypáink.

Ez utóbbiak azonban, sőt a középbirtokosok sem okolhatók, hogy a földet rábizzák a jó időre.

Szegények és szegényednek, a megélhetéssel járó terhek rájuk nehezedvén, alig jut valami csekélyke pénz földjeik belterjesebb művelésére s kisebb területű birtokuk jobban ki lévén téve a megpróbáltatásnak, jobb gazdálkodás esetén is több csapás érheti.

Az országos termésátlagok csökkenése tehát csak nagy ritkán irható a kis és középbirtok rovására. Igenis okolhatók azonban ezért azok a tiz és ötvenezer holdak, amelyek a külterjes művelés és rossz gazdálkodás folytán számottevő minusszal zárják évről-évre terméseredményeiket. A magyar föld valamikor Európa éléskamara volt. Ez a tisztsége azonban már lejárt s ma már ott állunk, hogy a népesség szaporodásával nem tud a mi mezőgazdálkodásunk elegendő kenyeret produkálni s a kivitelnek eleget téve, rászorulunk még a silány román és szerb buzára is.

Azt mondják a tőzsde tudósok, hogy ez az idegen buza csak arra jó, hogy a mi buzánk

árát egy bizonyos magas nívón tartsa. Ezt azonban mi nem tudjuk magunkba belebeszélni, mert látjuk, hogy mihelyt idegen gabonával kereskednek itthon, alig kap valamit a maga csekélyke terméséért a kisbirtokos gazda. A kenyér ára ennek dacára szinte megfizethetetlen, aminek a munkásnép érzi a retentő súlyát.

Mennyivel másként alakulna a helyzet, ha a magunk erejéből évről-évre többebb tudnánk termelni, hogy így ne kelljen idegen termékhez nyulnunk.

Tudjuk azután azt, hogy intenzív munka, belterjesebb művelés mellett a rosszul kihasznált nagy területek belterjesebb művelésével és főleg befektetésekkel értékesebb volna a munka, nagyobb a kereset a munkásnép számára, akik azután nem panaszkodnának a megfizethetetlen élet miatt.

Mi a teendő tehát?

A legelső a belterjesebb gazdálkodásra való törekvés minden vonalon, a második a nagybirtokoknak beruházások általi termés fokozása s a nagybirtokon mezőgazdasági ipari telepek létesítése, hogy a magyar munkásság mindenkor keresethez jusson, végül a tőzsde megrendszabályozása, hogy a kenyér árát ne a kufárok, hanem a termelők, karöltve a fogyasztókkal állapíthassák meg.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Régi dal, régi gyűlölségről.

Megszokott dolog immár, hogy valahány személyileg jelentékenynek tartható nyilatkozat történik a budapesti kereskedelmi és iparkamarában, annak kihegyezett éle van és ez mindenkor a magyar mezőgazdaság ellen irányul. Ez a kamara szereti magát úgy feltüntetni, mintha magában foglalná az egész ország kereskedelmét és iparát, ami egészen hamis felfogás, mert hiszen minden kereskedelmi és ipari területnek meg van a maga kamarája, mint szervezett érdekképviselet és ezek olyan körülmények, szakavatott vezetéssel vizsik a reájuk bízott terület ipari és kereskedelmi ügyeinek az intézését, hogy tanácsért, utbaigazításért bizony nem mennek a budapesti kamarához, ahol bőséges raktára csakis azoknak a mérges anyagoknak van, amelyeknek a szerte felekedezésével számtalan kísérlet történt a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelemnek az ország gazdasági és társadalmi boldogulására szükséges harmonizálására az elmergezésére.

A legújabb kirontás a tulzó és a merkantilizmusnak e legkevésbé sem ostromolt, sőt inkább dédsígetett várából, az ötéves beszámoló alkalmával történt, mikor Láncozy Leó elnök szemlét tartott az utóbbi évek törvényhozási munkássága felett s megállapította, hogy ezen a törvényhozáson veres fonalként vonul végig a kereskedelem ellenes irányzat!

Kereskedelem ellenes irányzat? Hát ez mi? Kérdik egész jóhiszeműséggel azok, akik buvárkodván az ország törvénykönyvében, arról győződtek meg, hogy a magyar törvényhozás hosszú évtizedek során végzetes s éppen ezért nagyon nehezen jövethető hibát követett el.

A parlament, amely csak hosszú éveken keresztül vetkezte le a táblabírói jelleget s vette fel magába a gazdasági foglalkozások képviselőit, körülbástyázta tételes törvényekkel a kereskedelmet, ami nem volt, s védelem nélkül hagyta a mezőgazdaságot, amiből az ország, benne összes iparosával és kereskedőjével táplálkozott.

Kezdve a hatvanas évek egyik első törvényhozási intézkedésén, a borbélyosság törvényesítésén, keresztül az organikus kereskedelmi kodex megalkotásán, végig a kereskedelem javára szolgáló számtalan monopólium megteremtéséig, mindenkor volt idő a kereskedelem törvényhozási védelmére, de oly jónak, boldognak hitte a kormány és a törvényhozás a magyar földet, a belőle és vele élő milliók sorsát, hogy feleslegesnek tartották azzal a komoly foglalkozást.

És a kereskedelem javára, annak biztos fejlődésének az előkészítésére szolgáló rendelkezések közepette — dacára annak, hogy a jobbak folyton küzdöttek ellene s sze-

gényedtek is mellette, a visszaélések gyökeresedtek meg a magyar kereskedelemben. Az ex-lex kezdett már szabály lenni, ha abban a mozgalomban, amit az »agrárizmus«-ban foglalnak össze, hatalmas védelme nem támad a magyar földnek.

Igen, az agrárizmus meg van és meg is lesz, még több erővel mint most, mert ennek van célja, van tartalma, bármennyire is ellenszenves abban a táborban, ahol nagyobb a becsülete a fedezetlen határidő üzlet milliárdos métermázsának, mint a megtermelt és learatott s az eladótól a fogyasztóhoz szállított acélos magyar buzának.

A gazdasági élet tisztultabb korát érték el azzal, hogy a mezőgazdaság is a szervezett gazdasági ágak közé tartozik, azt oda emelte a maga ősi ereje, amely szunyadt mindaddig, míg a mozgékonyabb elemek állandó szervezkedésének az eredményei rá nem kényszerítették arra, hogy élete feltételeit színtén keresse meg.

Nem kell ettől a szervezkedéstől senkinek sem tartani, aki termelő munkájának a gyümölcséből él. Hogy irtatnák a visszaélések, a kereskedelem elfajulásai már nem jelentkezhettek a tisztas kereskedelem tiszteletet parancsoló tájában: az még nem a kereskedelem pusztulása. Ha az uzsorának némely eddig szabad válfajai egyik oldalán nem idézhetnek elő vészes pusztulást s a más oldalán nem termelhetnek szörnyű forrásu vagyontokat: ez még nem kereskedelem ellenes irányzat. Csak a gyengébb védelme az erősebb, az ügyesebb ellenében s mikor az állam ezt teszi az ő törvényének az erejével: nem agrárius, csak igaz és becsületes. Mert ez a védelemre szorult gyengébb adja a vér- és pénzadó legnagyobb részét.

Ha a föld a mostani értékviszonyok mellett is meghozza a tulajdonosnak a jövedelmét s megtéríti a már feleségült munkabérekét, az csak jogos eredmény, amelyet szült az, hogy a védővamos politika tőlünk is elúzhette a szabadkereskedelmi irányzat délibábjait, amelyek gyönyörűségére lehetnek némelyeknek, de ártottak a nemzet osztatlan egészségnek.

A régi dal a régi gyűlölségről újra felesendült! Jól tudjuk, nem utoljára, de hihető, hogy ez a dal folyton kevesebbet téveszt meg, mert nincs annak belső tartalma, nincs igazsága s nincs utja ahhoz a néphez, amely rátért a gazdasági igazságok megismerésének az ösvényére.

Hogyan védekezzünk a szőlő szürkerothadása ellen?

A szőlő őszi rohadását a Botrytis oinerea néven ismert közönséges penész okozza, mely mindenfelé megterem a növényi hulladékokon, gyomokon, s ezekről aztán a szőlőfürtökre is rákap, ha nagyon nedves az időjárás.

Ezenkívül még a vermetekben is felette veszedelmessé válik, mert a vesszőket s oltványokat megromítja.

A szőlőben. A fürtökön szeptembertől szüretig dul, ha az idő nedves, esős és a tömött, vékonyhéjú fajtaikat romítja meg legkönnyebben. Legelőször a sérült, jégveréstől bántott, valamint a sok esőtől felrepedt bogycákat kezdi ki, s pusztítása olyan rohamos, hogy néhány nap alatt a termés nagyrésze elrohad.

A beteg bogycák színe megváltozik, piszkos lesz, a héj kissé ripacos és szürke penész lepi el a bogycákat egészen. Később aztán barnás, egérszínű lesz a penész s ha ráfuvánk az ilyen fürtre, barnás por száll fel róla. Ez a por a penész sporáitól van s a legkisebb szellő szárnyára kapja, ezért terjed a baj olyan gyorsan.

A rohadás aztán a beteg szemekről átterjed a szomszéd bogycákra s a tömött fürtök így egy csapásra elpenészednek s elrohadnak.

Nagyon nedves esős nyáron már a zsendülő szemeket is megdézsmálja, ezt a gyors rohadást nálunk zöldbeni rohadásnak nevezik.

Különben, mint mondtuk, reudesen csak ősszel jelentkezik a baj. De az időjárás szerint nem mindig egyforma a vége.

Meleg s szárazabb ősszel néha a szemek malozsává töppednek, a must edesebb lesz, de kevesebbet szűr a gazda.

Elleaben ha nagyon nedves az ősz, akkor a szőlő rohamosan rohad s aszuszólóról szó sincsen. Ilyenkor a fürtöket szürke bunda gyanánt eltakaró penész mindent elrohad, s a bor pedig

a mi még akad, rosz, könnyen megbetegszik s a vörös bor pedig keserű lesz.

Az aszusító penészedést hívták eddigelé nemes rothadásnak. Ez azonban, mint mondtuk, nagyon ritkán sikerül; a szürke penész munkájában ritkán van köszönet, legtöbbször elpusztítja bizonyos a termés nagy részét s ezért a szürkerothadás veszedelmes baj, mely ellen küzdeni kell.

A vermelőkben. A tulságos nedves vermelőkben szintén nagy károkat idézhet elő. A vesszőkön konkolyoszem vagy lenese nagyságu — sőt még jóval nagyobb kemény, fénylő fekete göbök törnek elő a vesszők héjja alul, elszórtan az izeken, vagy a csomókból is, meg a vesszők végén a metszési lapokon.

Az ilyen vesszők mind betegek, mert már bennük van a szürke penész a héjukban meg a fájukban.

Az oltványokon főleg a forradás helyéről bujnának elő ezek a fekete göbök s gyakran szétfeszítik az oltványt egészen.

Az ilyen beteg vesszőből vagy oltványból, ha fejlődik is töke, az egy pár év múlva visszakerül s mire termésbe jutna, elpusztul.

A vermelőkben a vesszőkről lehuiló göbök (sklerociumok) még tovább is bajt okoznak, mert kikélik belőlük a szürke penész, vagyis a göbök egészen elpenészednek s így aztán a vermelők homokja megtörtözdök, megtelik a penésszel.

Ha pedig az ilyen homokba megint vermelünk, akkor a vesszők megromlanak, főleg ha tulságosan nedves a homok, vagy az esővíz, hőlé beszívárogo a vermelőbe.

Megjegyezzük még, hogy a leveleken is fejlődhetnek ilyen apró kemény fekete göbök. Ezért ősszel a kerítések alá a szél által odahajtott leveleket nem felesleges elégetni. A levelek elégetésével még a peronospora téli sporáit is gyérítjük.

Védekezés.

Hogy a szürkerothadás ellen megóvhassuk szőlőnket, tartsuk lazán a töke lombzatát, hogy a nap fénye jól érhesse s a levegő szabadon járhasa. A kapálásokat végezzük mindig gondosan, hogy ne gyonosodjék el a szőlő; a csomókázásokról levágott hajtásokat hordassuk ki azonnal a szőlőből s égessük el.

A csemegefajtákon a fürtök kiollózása is nagyon ajánlatos, mert a ritkább fürtök szebben fejlődnek s nem terjed rajtuk a szürke penész olyan könnyen, meg a permetezés és porozás is könnyebben hozzájuk jut. Míg a tulságosan tömött fürtökben a nedvesség meggyül s az ilyenek hamarabb elrothadnak, s a védekezőszerek sem hatolhatnak belsejükbe.

A vermelők gondozása. Nagyon kell ügyelni arra, hogy a szürke penész meg ne fertőztesse a vermelőket. Ez okból a vesszőket, illetőleg az oltványokat vermelés előtt s utána is gondosan kell megválogatni s az olyanokat, melyeken fekete göbök (sklerociumok) vannak, el kell égetni.

Legelőszzerűbb minden vermelésre friss, tiszta homokot venni, s fontos az is, hogy a vermelőben a homok csak épen annyira legyen nedves, mint a mennyi a vesszőknek, oltványoknak életben tartására okvetlen megkivántatik. Gondoskodni kell arról is, hogy az esővíz, hőlé ne szívároghasson be a vermelőbe.

A védekezés végrehajtása.

Hogy a szürkerothadást távol tarthassuk, minden, még oly csekély jégverés után is mindig azonnal porozni kell a fürtöket a legsürgősebben rézkénporral. Ez a védekezés egyben a peronospora ellen is védi a fürtöket.

Juliusban meg augusztusban a rendes permetezések után két héttel mindig porozunk rézkénporral, mint ez a peronospora elleni védekezésben is meg van írva.

Permetezés. A szürkerothadás ősszel válik igazán veszedelmissé. Ezért szeptember elején permetezünk ellene 2 percentes bordói lével, de előbb a leveleket a fürtök körül megritkítjuk, hogy a por könnyebben oda juthasson a bogyókhoz.

Porozás. A permetezés után pedig néhány napra porozni szükséges, s ha a szürke penész, vagyis a rothadás mégis terjedne, a porozás és permetezés megismétlendő.

Ha azonban már szüret felé jár az idő, akkor nem szabad többet porozni, hanem a korai le-

szüretelés a teendő, mert általában óvakodni kell attól, hogy kénpor kerüljön a mustba.

A szürkerothadástól pusztított táblák termését külön szűrjük s legjobb mindig külön is kezelni a bort.

A mint láttuk, a szürkerothadás ellen a megelőző védekezés, tehát a szeptember elején végzett permetezés, meg porozás a leghasznosab.

Hogyan védekezzünk a szőlő fakórothadása ellen.

A fakórothadás szőlőinknek veszedelmes betegsége, s a Coniothyrium diplodiella nevű élősdí penész okozza, mely a szőlő összes földfeletti részeit megtámadhatja.

A fakórothadás az amerikai fajtákon a hajtásokat, a hazai bor- és csemegefajtákon pedig legkivált a fürtöket pusztítja s érés idejére esik legnagyobb dulása.

Hazánkban 1891 óta ismeretes s több évben járványszerűen pusztított. Szórványosan fellép minden évben, a nedves, nagyon meleg időjárást kedveli s ilyenkor óriási károkat okozhat.

A hajtásokon. Az amerikai tökéken a beteg izek olyanok, mintha megperzselődtek volna. Sötétbarna, később kékesfekete foltok jelentkeznek a héjjon; az elszáradó héj s foltok mentén besüpped, megrepedez és sötétebb színű apró szemölcsökkel van sűrűn behintve. A foltok karimája többnyire fekete.

Igen feltűnő, hogy a hajtásoknak a beteg izek feletti része többnyire felette megvastagszik, meg hogy a beteg izeken köröskörül a héj repedéseiből hatalmas kallusz-daganatok törnek elő. Valószínűleg olyan a beteg iz, mintha meggyűrűzték volna, vagy egy nagyon rosszul forradt, óriási kallusszal hegedt oltvány volna szemünk előtt.

Hasonló kalluszos gyűrűzés a hazai szőlők fásodó vesszőin is található némelykor, sőt az iskolázott vesszők vékony hajtásain is mutatkozhat.

Megemlítjük még, hogy nagyon nedves fekvésű szőlőkben a fakórothadás még a hazai szőlők fiatal zsenge zöld hajtásait is bántalmazza s elfonnyasztja meg elszáritja. Az ilyen elszáradt hajtások homokszemekhez hasonló apró szemölcsöktől érdesé válnak.

A fürtökön. A fakórothadás, mint természetpusztító, a legveszedelmesebb. S az éredő, tehát már színüket változtató bogyókat támadja meg.

A bogyók színe többféle változáson esik át.

A legfeltűnőbb a szivárványos bogyó. A bogyó kocsány felőli részén, vagyis a tövén több színes esik lép fel, a legalján sárgásfakó, aztán hamvas zöld, megint piros csíkot látunk.

Később aztán a romló bogyó egész mezejében piszkos fakószínűre vagy teljes kávészínűre változik. (Sokszor a szivárványos sávokat elmarad s mindjárt ez a fakulás jelentkezik.) Innen kezdve aztán a romlás nagyon gyorsan halad. A beteg bogyó színe megpirkad, héjja nagyon apró, sűrű szemölcsöktől ripacosossá válik, majd pedig deresbe esap át, végül hamuszínű lesz.

A sötétszínű fajtáknál a szivárványosság elmarad, a héj piszkos, földes vörösbarna lesz, de itt is mindig sűrűn ripacos az apró szemölcsöktől.

A betegség lefolyásának módja az időjárástól függ leginkább. Ha ugyanis az idő egyszerre szárazra fordul, akkor a beteg szemek elszáradnak, összezsugorodnak. Az ilyen gyorsan megszáradt szemek sokszor piszkos fehérek, osillámoló fényűek, a sötétszínű fajtákon pedig rozsdaszínűek a szemek s a fürtől nem hullanak le.

Ha pedig az időjárás nedves marad, a zöldes fakószínű bogyók szétfojnyak, elrothadnak.

A fakórothadásos szőlő bora hasonlít a peronosporás szőlő borához, igen savanyu és könnyen romlik.

A beteg szőlő borát előszűrőbb külön szűrni s fájlesztővel erjeszteni s derítésére nagy gondot kell fordítani.

A fakórothadás a fürtökön felette gyorsan terjed, ha nagyon meleg s nedves az időjárás. Legnagyobb a romlás jégverés után, mert a jégzemek okozta zuzódások utat nyitnak a fertőzésnek. Csirái, sporái azokban az apró szemölcsökben teremnek, melyek a beteg bogyók héját ripacosossá tették. Egy közepes nagyságu fürtön több millió ilyen spora teremhet, több tehát mint a peronospora vagy pedig a szürke-

rothadás esetében. Azonfelül ezek a sporák erősebbek, mint a többi betegség okozó élősdiek sporái. S ez megmagyarázza a betegség gyors terjedését egyrészt, s a védekezés nehézségét másrészt.

Védekezés.

A hajtások bántalma. A hazai szőlők fiatal, zöld hajtásainak fonyadása, elszáradása többnyire foltokban, kisebb-nagyobb számu szomszédos tökéken mutatkozik. Hogy a bajt, mely így foltokban lépett fel — korlátozhassuk, a beteg fonyadó hajtásokat lecsomakozzuk az egészséges részekig, a hulladékot azonnal elégetjük. Erre aztán a megtisztított tökéket és szomszédjait 2—3 percentes bordói lével megpermetezzük s néhány nap múlva rézkénporral alaposan megporozzuk.

Az amerikai anyatelepeken, mihelyt észrevettük a fásodó hajtások foltosodását, levágjuk a beteg hajtásokat s elégetjük. Mert ha tovább hagyjuk őket a tökén, a gyűrűzés is kifejlődik s a foltok héjján a szemölcsökben a sporák megteremnek. Ezután permetezünk s porozunk, mint előbb elmondottuk.

A fürtök kezelése. Miatán, mint láttuk, az érés idejére esik a fürtök legveszedelmesebb megtámadása, azért nyár derekától kezdve elővigyázatból — ott, ahol a fakórothadás rendes vendég — több ízben kell permetezni 2—3 percentes bordói lével. S minden permetezés után néhány nappal porozni szükséges rézkénporral.

A fürtök megóvására a legfontosabb tennivaló az, hogy minden, még oly csekély jégverés után is, azonnal porozzuk meg a legalaposabban a szőlőt.

Sőt ha az idő úgy áll, hogy jeges zivatar várható, akkor még a zivatar előtt is, ha csak lehetséges, poroztassuk meg gyorsan a fürtöket.

A fakórothadás azért hatalmasodik el a legtöbbször, mert a jégverés alkalmából a védekezést elmulasztják. Pedig tudjuk, hogy a legkártékonyabb fertőzések ilyenkor keletkeznek.

Nedves ősszel pedig, ha aztán mind ennek ellenére mégis nagyon rohamosan terjed a baj, nem marad más hátra, mint a korai gyors leszüretelés, de a fakórothadásos táblák mustját külön kell szűrni s külön is kell kezelni.

Az idej bortermés és a borárak.

Vidékünk bortermelő gazdái részéről több helyről különös hírekről értesítik lapunkat. Arról van ugyanis szó, hogy a borvásárló ügynőkök az idén is, már most jókor megkezdették ismert manővereiket. Ez pedig abból áll, hogy mesés országos bortermés híre terjesztik. Olyan terméstről regélnek, aminő régen nem volt, amely még a tavalyit is lényegesen felül fogja mulni. Célzatuk nyilvánvaló! A borárak akarják lenyomni, rá akarnak ijeszteni a gazdákra, hogy aztán annál busásabb szüretük legyen ő nekik maguknak. Bár a szőlőgazdák megszokhatták már az efajta trükköket, félő, hogy az idén is fel fognak ülni, mert az olyan gazda, akinek igazán jól mutatkozik a termés, az ilyen állítást a saját kilátásaival is bizonyítva látja, aki pedig nem számíthat valami jó termésre, azt hiszi, hogy csak ő van sujtva s irigykedve veszi a más vidékek jó terméskilátásait tudomásul. Ennek a híresztelésnek a következménye pedig az, hogy igen sok szőlősgazda felül a hamis híreszteléseknek és potom áron kótyavetyélik el a jó minőségűnek ígérkező termést. Sajnos, hogy a gazdáknak nincs oly szervezett orgánomuk, amely a kellő nyomatékkal fel tudná őket világosítani arról, hogy ezuttal már egyenesen szédélgéssel állunk szemben, a mely ellen teljes éberséggel és eréllyel kell védekezni. A valóság ugyanis az, hogy úgy az őszi, mint a májusi fagy, nemkülönben a jégverés az ország legtöbb vidékein számottevő kárt tett a szőlőkben, amely helyenkint 30—40 százalékra becsülhető, továbbá a peronoszpóra is kezd már igen sok helyen pusztítani, nemkülönben a legilletékesebb helyre, a földművelésügyi miniszterhez a lisztharman kártételéről is érkeznek hírek és indokolt panaszok, így tehát országos szempontból kezelve a kérdést, a legjobb esetben is csak közepes termés várható. Az általában kitűnő bortermésről terjesztett hír e szerint nyilvánvalóan megtévesztésre irányul, melynek pedig sem vidékünkön, sem sehoh az ország bortermelő vidékein a szőlőbirtokos gazdatársadalomnak, a bortermelő gazdáknak felülnie nem szabad.

Szőlősgazdák figyelmébe. Időszakonként felmerülő azon hírrel ijesztgetik a szőlősgazdákat, hogy itt vagy amott valami pusztító szőlőbetegség ütötte fel a fejét. Ilyenkor, mikor a szőlősgazdák a legérzékenyebbek, hamar talál hitelre az a híresztelés is, hogy az ország egyik-másik vidékén már az u. n. fekete rothadás (black-rot) is, ez a veszedelmes szőlőbetegség, mely Franciaországban nagy kiterjedésű szőlőtelepeket tett tönkre, már felütötte a fejét. Hát ez egyszerűen nem igaz. Mindazonáltal jó tudni a magyar szőlősgazdáknak, hogy ha telepeiken valami gyanús szőlőbetegséget észlelnék, forduljanak az Ampelológiai Intézet igazgatóságához, mely minden egyes esetben díjtalanul ad felvilágosítást. Címe: Budapest, II. Debrői-ut 15. szám.

Figyelmeztetés! Felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnek a mai számunkban foglalt hirdetésére.

A bortermelők szervezkedése. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” kezdeményezésére és a m. kir. földművelési ministerium támogatása mellett megindult mozgalom folytán végre a szőlősgazdák is szervezkednek. Egyes vidékeken a bortermelők pincészövetkezeteket létesítettek és a saját cégük alatt hozzák forgalomba saját termésű boraikat. A fogyasztó közönségre nagy előnyt jelent ez a mozgalom, mert bárki minden közbeeső közvetítő közeg nélkül közvetlenül a forrásból szerezheti be a legjutányosabb árban borszükségetét. Elsőnek a „Ceglédi Bortermelők Első pincészövetkezeté” alakult meg és működését már megkezdte. A pincészövetkezeteket megalakulásuk után állami felügyelet alá fogják helyezni.

Értesítés. Pozsonyban 1909. évi június 20-án kelt 4833. számú hirdetmény megváltoztatásáról tudomásul adatik, hogy 1909. évi szeptember hó 1-től kezdve az alomszalma-illetmény a nyári hónapokban (áprilistól bezárólag szeptemberig) naponta 2000 q és a téli hónapokban (októbertől március hóig bezárólag) 2800 q-ot teszzen. Ennélfogva az alomszalma a nyári hónapokban 5 adagos kötegekben a 9 kg. és a téli hónapokban 4 adagos kötegekben a 11.2 kg. felkötendő. Az alomszalma a közösen állomásozó csapatoknak préselt állapotban (présszalma egész kötegenként) kiadható. Az ajánlatokban a 2400 g-os alomszalma ára adandó meg és pedig külön préselt és nem préselt állapotban. Sopron, 1909. évi július hóban. A cs. és kir. katonai élelmezési raktár kezelő-bizottsága Sopronban.

A gazdák ellátása jó vetőmaggal. Darányi földművelésiügyi minister rendelkezése szerint a kishéri, bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokok, valamint a gödöllői m. kir. korona urodalom gabona és egyéb terménykészletéből az erre alkalmas minőségű magvak vetőmaggal mindazoknak a gazdáknak kiadatnak, akik eziránt a birtokok igazgatóságaihoz fordulnak. Az egyes termények csak közpénzfizetés mellett engedtetnek át. Az eladási ár Kishérrre és Bábolnára, Mezőhegyesre és Gödöllőre nézve a budapesti tőzsdei, Fogarasra nézve pedig a fogarasi piacon jegyzett piaci árak szerint állapítatik meg oly módon, hogy az elszállítás meg-előző napon jegyzett tőzsdei, illetve piaci árakból szállítási költségre Kishéren 83 fillér, Bábolnán 60 fillér, Gödöllőn 30 fillér, Mezőhegyesen pedig 100 fillér 100 kilogrammonként levonatik, az ily módon megállapított árhoz azonban — mivel jól megrostált vetőmag engedtetik át — mindegyik birtokon mm-ként 2 K hozzászámítatik. Egy gazdának egy és ugyanazon gabonánemből 100 q-ig, egyéb magvakból pedig 10 q-ig terjedő mennyiség engedtetik át. A vásárolt vetőmag kizárólag csak vetésre fordítható, azért a megrendelő gazda kívánatra, a megrendelés teljesítése előtt hiteles községi bizonyítvánnyal igazolni tartozik, hogy a megrendelt vetőmagra tényleg szüksége van. A szállítást a legközelebbi vasuti állomásra mindegyik birtok ingyen, illetve költségfelszámítás nélkül teljesíti, a vasuti szállítási költségeket azonban a megrendelő fél viseli. A szükségelt vetőmagvakra előjegyzéseket is kérhetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóságaitól és pedig őszi gabonára folyó évi október 1-ig, tavaszakra pedig folyó évi december hó végéig, megjegyezvén, hogy az előjegyzett vetőmagvak kiszolgáltatása az őszi, illetve jövő tavaszi vetési idő végéig fog eszközöztetni. Minden előjegyzett vetőmag után elő-

legül (bánap pénz) métermázsánként 1 K az illető birtok pénztárához beküldendő.

Pályázati hirdetmény. A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember hó 15-én megkezdődő két éves méhészmunkástanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16-ik életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták.

A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földművelésiügyi ministerhez (Budapest, V. Országház-tér 11) folyó évi augusztus hó 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani.

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány),
2. az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány,
3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földműves vagy kertmunkás iskolát végzetek előnyben részesülnek,
4. azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még a szülőik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelni, mely az illetőknek a tanfolyamra való belépést megengedi,
5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt,
6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálattal teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő két év tartalmával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelességüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkákhoz megkívántató felszereléseket és eszközöket a tanuló használatra a gazdaságban kapják.

Ezeket kívül évenként minden növendék 60 K ruhapénzben részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Mire ügyeljen a gazda a sörárpa cséplésnél? A legtöbb gazda azon hiszemben, hogy a gyáros a legömbölyített árpát szereti, tulságosan letoklásolja, lekoptatja árpáját. Már pedig az árpa héja az erős toklásolás, koptatás közben megsérül, megreped. Ilyen árpa a maláta készítésnél elpauzesedik, nem kél ki, vagy ha ki is kél, gyenge csirát ad, amelyből nem lehet jó és tartós malátát készíteni. Ha tehát sértett szemű árpából jó maláta nem készíthető, ugy az ilyen árpáért a vevő sem fizethet jó árt. Ezért tehát mindenkor nagyon ügyeljen arra a gazda, hogy árpája a cséplés után is ép szemű maradjon. Ezt olyként éri el, ha az árpa cséplésnél a cséplőgép dobját és a toklászót, koptatót külön állíttatja.

Vajjon a dob jó munkát végez-e, az úgy ellenőrizhető, ha a szemet a paternosztter, megfelhordóban megvizsgáljuk. Ha a paternosztterben törött szemet találunk, akkor a dobban van a hiba.

A dob a következő okokból sértheti meg a szemet:

1. Ha gyorsabban forog mint kellene.
2. Ha a doblécek nincsenek egyenlő magasan állítva.
3. Ha a kosár közel áll a dobhoz.
4. Ha a kosár nincsen egyenletesen állítva.
5. Ha a doblécek ujak és élesek.
6. Ha a doblécek egyenetlenül koptak.
7. Ha az árpacséplést siettetve, tulságos sok árpát tesznek a dobba.

Ha ezen hibák bármelyike következtében sérült a szem, ezek a dob, a kosár kellő állításával, a doblécek egyenesre reszelésével kiküszöbölendők.

Ha a dobbal ezen hibák egyike sem fordul elő és a zsákba mégis törött, sértett szem kerül, ugy a toklászólóban van a hiba. A toklászoló által okozta sérüléseket úgy küszöbölhetjük ki, ha az árpát csak oly rövid ideig hagyjuk a

toklászólóban, koptatóban forogni, hogy a szemeket ezen készülékek ne sértsék meg.

Nagy súlyt fektet a vevő még arra is, hogy az árpa egyenletesen legyen osztályozva. Ugyanis a gyengébb, vékonyabb szemek csirázása lassabb mint az erőteljes telt szemeké. A maláta készítésnél, mint tudjuk, ez nagyon fontos körülmény. Ezért van azután az, hogy az egyenletes telt szemű árpát jobban fizetik, mint a vegyeset.

Ha már most a gazda árpája osztályozását nem végezteti olyként, mint ahogy azt a vevő kívánja s a mellett még a szemek is töröttek, ugy a gazda árujéért egy két koronával kap kevesebbet, mint egyébként, ami ugy a kisebb, mint a nagyobb gazdánál már számottevő körülmény. Holott ha az osztályozás és cséplés szabályszerűen lesz végezve, ugy a gazda tulnyomó mennyiségben egy igen jó, magas áron értékesíthető minőséget és kisebb mennyiségben egy gyengébb, vékonyabb minőséget kap, amely utóbbi minőség egy-két koronával olcsóbban kél ugyan el, de még mindenesetre igen jól értékesíthető. A két osztályozott minőségért összevéve jóval magasabb árt képes a termelő elérni, mint átlagban a két felé nem választott, a hibás és vékonyabb szemek folytán kevesebbre értékelte vegyes terményért. Így tehát azzal, hogy az árpa rendszeren lett osztályozva és cséplve, a gazda számottevő nyereségre tehet szert a nélkül, hogy ezen munka számottevő költségébe került volna.

Hivatalos rovat.

Hirdetmény.

I.

Zalaegerszeg város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi közmunka összeírásai lajstromot folyó évi augusztus hó 8-tól augusztus 23-ig a városházánál Kucsera István városi aljegyző hivatalos helyiségében közszemlére kiteszi. Erről a tanács az érdekelteket oly figyelmeztetéssel értesíti, hogy mindazok, akik az összeírást magukra nézve sérelmesnek találják, a közszemlére kitétel ideje alatt a tanácsnál szóval vagy írásban felszólalhatnak.

II.

Az 1890. évi I. tc. 23. §. alapján közhírré teszem, hogy az 1909. évi utadó kivetési lajstrom 1909. évi augusztus 17-éig a városi adóhivatalnál közszemlére kitéve van, ahol az a hivatalos órák alatt betekinthező.

Zalaegerszeg, 1909. augusztus 3-án.

Dr Korbai Károly polgármester.

Hirek.

Zalavármegye nemesi választmánya idősőbb Tarányi Ferenc elnöklésével e hó 11-én Zalaegerszegen rendes ülést tart. Az ülés tárgya egy új tagnak a választása.

Változások huszárezredünkben. A király Frorisch-Szabó Ernő ezredest, a pápai 7. honvéd huszárezred parancsnokát, a 2. honvéd lovassandár parancsnokává; nagyjásai Tantossy Sándor pápai 7. honvéd huszárezredbeli alezredest pedig a kassai 5. honvéd huszárezred parancsnokává kinevezte; vizeki Tallián András ezredesnek, a kassai 5. honvéd huszárezred parancsnokának hasonló minőségben a pápai 7. honvéd huszárezredhez és esicséri Orosz György őrnagynak a debreceni 2. honvéd huszárezredtől a pápai 7. honvéd huszárezredhez való áthelyezését elrendelte; Spaitz Sándor, a pápai 7. honvéd huszárezrednél létszám felett vezetett százados, a honvéd Ludovika Akadémia tanára, létszám felett való vezetésének beszüntetése mellett az ezred zalaegerszégi osztályának parancsnokává kineveztetett.

Bírói kinevezés. Ó felsége a király Knorr Kálmán nagykanizsai kir. törvényszéki bírót a pécsi ítélőtáblához bíróvá nevezte ki.

Moiser Imre zalaegerszégi kir. törvényszéki albirót az igazságügyminister a zalaegerszégi kir. járásbíróvához, mint végleges székhelyére rendelte ki.

A dunántuli ág. ev. egyházkerület közgyűlése. A dunántuli ág. ev. egyházkerület augusztus hó

15—18-ig Sopronban tartja az évi közgyűlést, amelyen az egyházkerület új világi felügyelőjét, Vésey Sándort fogják méltóságába beiktatni. Augusztus 15-ikén reggel istentisztelettel kezdődik az egyházkerület gyűlésezése, 16-án kerületi tanítógyűlés, délután igazolóválasztmányi és gyámintézeti választmányi ülés, este 7 órakor pedig ünnepi istentisztelet lesz a templomban. Augusztus 17-én az év. szövetség tartja ülését, amelyet délután 5 órakor közgyűlési előtervezet, 6 órakor pedig a felsőiskolai bizottság ülése követ. A közgyűlés 18-án reggel 9 órakor kezdődik. Az alakulás és a kiküldöttek igazolása után felolvassák a felügyelő választás jegyzőkönyvét és az új kerületi felügyelőt beiktatják méltóságába. Az ág. ev. konvent meghívójának és a többi átiratok tárgyalása után a 11 egyházkerületi bizottság jelentéseit tárgyalják és végül megállapítják a jövő évi kerületi közgyűlés színhelyét.

Tanügyi kinevezés. Poredus Antalt, a nagykanizsai iparostanoniskola igazgatóját, a közoktatásügyi miniszter Nagykanizsára elemi iskolai igazgatóvá nevezte ki.

A nagykanizsai főgimnázium tanári karában a jövő tanévben az a változás történik, hogy Csóti Márk Lévára, Varga Ferenc Seimecbányára, Schweighoffer Tamás pedig Veszprémbe helyeztetek át. Helyeiket Harsing István és Dr. Horváth Károly rózsashegyi és Divényi Gyula kolozsvári tanárok foglalják el.

Eljegyzés. Weisz Sámuel Budapestről, eljegyezte Politzer Józsa kisasszonyt Zalaegerszegről.

Esküvő. Dr. Tompa Adolf zalaegerszegi orvos f. hó 9-én tartja esküvőjét Gálos Vilma kisasszonnyal Budapesten.

A „Zalamegyei általános Tanítótestület“ elnöksége felkéri azon kartársakat, kik f. é. augusztus 26-án Keszthelyen tartandó közgyűlésén részt venni óhajtanak, hogy észállásolásuk iránt f. hó 22-ig Murai Lajos keszthelyi közs. iskolai igazgató urhoz forduljanak.

Kováts Gyula temetése. Impozáns részvétellel temették el Kováts Gyula légrádi főjegyző, a vármegyei jegyzői egyesület elnökének földi maradványait. A temetésen a nagyszámú rokonokon kívül megjelent a vármegyei jegyzői karának hatvan tagja, a nagykanizsai főszolgabírói hivatal részéről Dénes Sándor szolgabíró, Légrád községi képviselőtestülete, a községi igazgatóintelligenciája és népe. A temetésen Molnár István szepetki körjegyző, a vármegyei jegyzői egyesület elnöke, Bors György ág. ev. lelkész és Golub János muravidéki plébános mondtak meghatározó beszédeket s méltatták a korán elhunyt férfit kiváló érdemeit. — Legyen áldott az emlékezete.

Az országos Tűzoltó Szövetség gyűlése. Az Országos Tűzoltó Szövetség Igazgatósága azzal az értesítéssel fordult a helybeli önkéntes tűzoltó parancsnokokhoz, hogy idejűlést Zalaegerszegen, 1909 szeptember hó 18-án szándékozik megtartani; kéri, hogy a parancsnokság gondoskodjék a célra szükséges helyiségről és a gyűlés napján mutasson be egy gyakorlatot. A parancsnokság szívesen fogadta az értesítést, azonban arra való tekintettel, hogy szeptember 18-ika szombat esik és kizárólag iparosokból és napszámosságokból álló tűzoltókat rendes munkájuktól elvonni bajos, azt az indítványt tette, hogy a szövetség gyűlésének határidejét a következő napra, vagyis szeptember 19-ére halasztja. Ez előnyösebb tűzoltóknak is a vidéki egyesületeknek is. A szövetségnek az a célja, hogy a vidékre való kiszállásával a vármegyében a tűzrendészet iránt az érdeklődést fokozza s a hol nincs meg ez a szellem, ezt fölkelte s tette serkentse.

A dunántúli jegyzők nevelő intézete. Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Veszprém

és Zalavármegyei községi és körjegyző egyesületeinek képviselői Győr vármegyei székházának közgyűlési termében egyhangú lelkesedéssel megalakították a „Dunántúli jegyzők nevelőintézete egyesületét“. Az ideiglenes tisztikar a következőleg alakult meg: elnök Csizmadia László, alnök Dobos Gábor, ügyész dr. Legény Béla, ügyvezető-igazgató Pósch Mihály, jegyző Domonkos István, pénztárnok Hnat Flóris. A nyolc vármegye 691 jegyzője közül eddig 281 lépett be az egyesületbe.

Az ipartestület küldöttsége Kováts Lászlónál. A helybeli ipartestület legutóbb megtartott közgyűlésén Kováts Lászlót, a ki 16 éven át elismerésre méltó buzgósággal s lelkiismeretes odaadással töltötte be az ipartestületi elnöki tisztelet, örökös tiszteleti elnökké választotta és az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot és díszoklevelet küldöttség útján kézbesíteni határozta. Mult szerdán tiszteltet a megválasztott küldöttség, Heincz János ipartestületi alnök vezetése alatt, Kováts Lászlónál s üdvözlő beszéd kíséretében nyújtották át a jegyzőkönyvi kivonatot és díszoklevelet. Szónok rámutatott azokra a bökros és soha el nem évülő érdemekre, a miket Kováts László az ipartestület s ennek révén a helyi ipar felvirágzása körül szerzett és kérte, hogy maradjon továbbra is odaadó, lelkes híve a testületnek s tagjainak, a mint ő is, habár kilépett is a kartársi kötelességek, szeretettel és ragaszkodással viseltetnek személye iránt. Kováts László mehatottságát remegő hangon mondott köszönetet az őt ért kitüntetésért és polgártársai részéről megnyilvánult ragaszkodásért, igéri, hogy ezentúl is szíven viseli az iparosság érdekeit és törekedni fog, a hol lehet, ezt előmozdítani.

Bátor életmentő. Kotor mellett a Dráva folyóban több parasztságoson fürdött. Feszai Antainé, Stefics Ferencné és Miszer Mihályné együtt mentek a vízbe s a parttól oly messze merészkedtek, hogy egyszerre csak elkapta őket a folyó sebes árja. Az asszonyok víztőlésérbe jutottak. Ilyen helyeken a meder mélyebb, a víz sodra nagyon erős és örvényt képez. A veszedelmes helyzetbe jutott asszonyok közül kettő kinos vergődés, nagy erőfeszítés után kimenekült. Miszer né azonban elmerült. Az asszonyok kiabálására figyelmes lett Dr. Zalán Gyula alsó-dombori földbirtokos, aki a közelben fürdött. A bátor férfiú egy pillanatra sem késett, hanem gyorsan beuzott a vízbe s a fuldokló Miszernét megmentette. Eközben Dr. Zalán is komoly veszélyben forgott s a valósággal a saját élete kockázatásával hozta ki az örvényből az elmerült asszonyt.

Sümege—Csabrendek—devecseri vasút. A tervezett sümege—devecseri vasút ügyében nagy értekezlet volt Csabrendeken, melyen az érdekeltektől községei küldöttei nagy számmal jelentek meg. Barcza László, mint a csabrendeki bizottság elnöke nyitotta meg az értekezletet és felhívta a gyűlést, hogy alakuljon át a sümege—csabrendek—devecseri vasuti bizottság, választja meg annak elnökét és jegyzőjét. A gyűlés egyhangúlag határozattá is emelte, hogy vasuti bizottsággá alakul s a bizottság elnökévé Barcza László csabrendeki birtokost, jegyzőjévé Tubl József helyettes jegyzőt választja meg.

Barcza László az elnöki szék elfoglalása után ismerteti a bizottság teendőit s ajánlja, hogy egy szűkebb körű intéző bizottság küldessék ki, mert egy 40—50 tagból álló és több községben lakó bizottságot nem lehet minden alkalomból összehívni. A bizottság magáévá teszi az indítványt s a szűkebb körű intéző bizottságba Eitner Zsigmond, Lukonich Gábor dr., Darnay Kálmán, Barcza László, Pozsgay Andor, Barcza Sándor dr., Lőb Ignác, Sandl Ferenc, Győrffy Géza és Barcza Béla bizottsági tagokat választja be. Elnök elmondja, hogy a mai ülés legfontosabb tárgya az, hogy a kereskedelemügyi mi-

niszterhez oly irányú kérelem intéztesse, hogy ezen vasuti bizottságot, mint illet ismerje el s egyidejűleg egy külön kérvényben ezen bizottság a községei nevében kérelmezze a sümege—csabrendek—devecseri vonalra a vasuti előmunkálati engedélyt. A bizottság az elnöki előterjesztést egyhangúlag határozattá emelte.

Tűzoltók nyári mulatsága. Önkéntes tűzoltó egyesületünk mult vasárnap délután tartotta meg idejűlést a Baross-liget helyiségében. Szívesen konstatáljuk, hogy városunk közönsége az idén is kimutatta a humánus célt követő egyesület iránt érzett jóindulatát, mert szép számban vett részt a mulatságon és ezzel az erkölcsi és anyagi siker emeléséhez hozzájárult. A rendezőség, melynek tagjai a helybeli kereskedők s iparosok voltak, díszletes buzgalommal fáradozott azon, hogy a vendégek szórakozzanak és jól mulassanak. Tekeversenyen kívül a Vig László ur szíveségéből beszerzett képes lapokkal világpóstát rendeztek, amely alkalommal Német Mariska kapta a legtöbb képes lapot, 217 dbot, Német Ionkát pedig 140 db lappal tisztelték meg. Ennélfogva Német Mariska kapta az első nyereményt, egy szép képes albumot, Németh Ionkának pedig egy emlékkönyv jutott. — Ezenkívül Német Mariskát — mert legtöbb képes lapot adott el — egy csinos emlékkönyvvel lepték meg. A tekeversenyen Fangler János lett a győztes, aki 3 pár ezüst evőeszközt vitt el első nyereménytárgy gyanánt.

Havas Kristóf műkertész egy nagy és szép esokrot küldött az egyesületnek ajándékba, melyet Dr. Kardos Jenő amerikai módszer szerint 33 koronáért árverezett el. Ezért, valamint Deutsch Herman ur által ajándékozott sétatört, nemkülönben az alább közölt felülfizetésekért hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége. Elismerését fejezi ki az egyesület mindazoknak, akik a belépőjegyek elárúsításával és a rendezéssel a mulatság sikerét előbbrevinni szívesek voltak.

Felülfizettek: Heinc János 10 K, Árvay Lajos 5 K, Papp Jánosné, Dr. Korbai Károly, Odor Géza 4—4 K, Vapper Ignác, Faragó Béla, Tosch Károly, Breisch Samu, V. J., Horvát Károly, Anhalzer Ödön 3—3 K, Mészáros István, Kaszter Sándor, Fangler Mihályné, Kaiser Albert, J. J., Schütz Frigyes, Dr. Halász Vilmos, Babati Ferenc, Spiegel Zsigmond, N. N. 2—2 K, Füleki József, Latzer Mór, Tahy Rozália, Fendrik József, Breiner Benő, Farkas László, Horvát Mariska, Töpfel Mátyás, Korein Viktor, Kummer Gyula, Keszli Ferenc, Fülöp József, Dr. Fürst Béla, Gráner Géza, Lakatos István, Stern Farkas, Erdős Gyula, Kohn Gyula, Német János, Heigh János, Braun Ferenc ifj., Fürst Samu, Lakatos István, Szabó János, Lang Nándor, Gasparics Sándor 1—1 K, Léhner Manó, Lisztes József, Kasza István 50—50 f, Leitner Ferenc 60 f, Hirsch Zsigmond, Braun Ferenc, Szigethy József, Krizmanich József, Laub Henrik 40—40 f, Türk Mihály, N. N., N. N. 20—20 f, N. N. 10 f.

48-as honvédek tisztességes eltemetése. A mily nagy kegyelettel viseltetik a magyar társadalom az elsggott 48-as hősök iránt, oly szükmarku az anyagi támogatás, melyben az állam részesíti őket. A nyugdíj, amit kapnak, oly nyomoruságosan kevés, hogy szinte székelyelni kellene, ha nem remélhetők, hogy e téren hamarosan javulás áll be; mert hiszen ez aggharcosok száma, sajnos, egyre fogy és így az élők segélydija ez arányban felemelhető. Ezen irányban jó jelnek vehetjük a belügyminiszter legújabb rendelkezését, mely hivatkozva arra, hogy a községekre szorultak eltemetéséről való gondoskodás a tartózkodási községi kötelessége, felhívja a városok és községei előjáróságait, hogy a családi gondozás alatt nem álló vagyontala-

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSEGEN.

tiszta bitumból készített valódi aszfalt tetőlemez tartós, tűzbiztos, szagtalan, kármentes vagy egyéb mázást nem igénylő

tetőfedőanyag

nul elhunyt honvédek tisztességes eltemetéséről való gondoskodást szigorú kötelességüknek tartásák. Az ilyen honvédek után a temetési költségek esetről-esetre és kellően felszerelt folyamodványra a községek részére is ki fognak utalványoztatni.

Olajos utak. Zalaegerszegen tervbe vették a városnak olajjal való öntözését s több kísérletet is végeztek az olajos öntözéssel, amelynek legfőbb előnye az, hogy a port megköti és a sárképződést megakadályozza. Nagykanizsáról írják, hogy ott a Déli vasut tett kísérletet az olajöntözéssel. Az állomáshoz vezető utat öntöztette fel. A kísérlet jó eredménnyel kecsegtet, mert az olaj a port úgy lekötötte, hogy a kocsik nem vernek fel többé portengert.

Katonai gyakorlatok Zalavármegyében. A nagykanizsai 20-ik honvéd gyalogezredet augusztus 20-ika körül Nagykanizsán összpontosították; huszonegyedikén haroszerű céllövészet lesz s 25-ikétől a hónap végéig az ezred menetelés közben gyakorlatokat végez. Augusztus 30-án Zalaegerszegen találkoznak a 19 és 20-ik honvéd gyalogezredek, itt csatlakozik a tüzérség s lovasság is. Az így megalakult 82-ik gyalogdandár Zalaegerszegről Szombathelyen át Kőszegre menetel s szeptember 9-11-én lesznek a zárógyakorlatok.

Közegészségügy. Városunk alacsony fekvésénél fogva kutjaink legtöbbje talajvízzel van tele s a lakosság elvéve juthat forrás vízhez. Hogy a talajvíz használatából eredhető káros betegségek elkerülthessenek, feltétlenül szükséges, hogy a kutak évenként, lehetőleg több ízben alaposan kitisztassanak s megmerítsenek. Városunk polgármestere hirdetmény útján szőlította föl a lakosságot a kutak megmerésére, rámutatva az ennek elmulasztásából háramolható káros következményekre, azonban, mint a rendőrség részéről teljesített vizsgálat megállapította, sokan nem feleltek meg ebbeli kötelezettségüknek. Most külön, névre szóló felhívással fordult a polgármester az egyes lakosokhoz, figyelmeztetve őket, hogy az 1876. évi XIV. tc. 7. §-a alapján 600 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztaltatnak el, ha ezen legegyszerűbb kötelezettségük teljesítését elhanyagolják.

Meglopott kereskedő. Franciscs Márton disznókereskedő esütörtökön éjszaka Nagykanizsáról Zalaegerszegrre igyekezett. Korán kiment a kanizsai állomásra s a harmadik osztályú váróteremben egy padon elaludt. Ugyanazon a padon aludt egy uras öltözöt ember, akit Franciscs pincérnek nézett. Amikor a portás a vonat indulását jelezte, Franciscs felébredt s első sorban tárcáját kereste. A bugyelláris azonban eltűnt s vele együtt a váróteremben volt ember is. Franciscs tárcájában 3140 K volt amelyen Zalaegerszegen akart disznókat venni.

A kapcai bucsu. Bucsú volt kapezán, még pedig zajos. Huzta a cigány és fogyott a bor. Koczet Mátyás kovácsmester nótát is rendelt a hangászoknál, Verbanescs István azonban más nótát akart hallani. Mit mondjam tovább? A két jókedvű ember véres fejjel hagyta el a koresmát.

Névmagyarosítás. Kiskoru Szattler László, Jenő és József nagykanizsai lakosok vezették nevüket „Szegő“-re magyarosították.

Gyilkos részeg ember. Szücs György esztári községi gulyás Igriczén járt rokonlátogatásban. Igriczéről estefelé elindult, hogy Zalaszentimihályra s innét haza gyalogoljon. A községen kívül szemközti jött vele egy részeg ember, aki

verekedést akart a gulyással kezdeni. Szücs kitért előle, de a részeg utját állotta, majd kést vett elő s azt a gulyás karjába döfte. Szücs György azt hitte, hogy csak könnyű sebet kapott és egy kut felé igyekezett, hogy sebet kimosssa. A kutat azonban már nem érte el, mert a kés keresztülvágta összes ütőereit. Szücs a vérvesztéstől összerogyott s későn este találták meg — halva.

Állat az emberben. Németh György alsó-lendvai napszámos ellen bünvádi eljárást tettek folyamatba, mert a nevelésére bizott Fatér Viki nevű 11 éves leányt megrontotta.

Lopás a templomban. A nagykanizsai Szent Ferenc-rendiek templomában sok ajtatoskodó tolongott. Takács Józsefné, nagykanizsai eszmadia felesége ajtatoskodásának elvégzése után kivette az erszényét, hogy adományát a perselybe tegye. A mellette álló Bednyács Teréz és Zserjác Franciska tótfalusi asszonyok meglátták, hogy az erszényben pénz van s elhatározták, hogy azt megkaparítták. Sikerült is nekik az erszényt Takácsné zsebéből kivenni s a tolongásban elillanni. A rendőrség azonban a vasuti állomásnál elfogta őket s a tolvajokat átadta a bíróságnak.

Halott a Murában. Alsóbeszterce község határában egy fiatal férfi holttestét fogták ki a Murából. A nyomozás megállapította, hogy a hulla Tomasiés Ferenc luttembergi lakosé, aki fürdés közben fulladt a vízbe.

„A minerva“ ált. biztosító részvénytársaság mai hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Keresik a betörő cigányokat. Az utóbbi hetekben elkövetett betörések tetteseit még nem sikerült kézrekeríteni, a nyomozás azonban már megállapította kilétüket. A személyleírásukat is tudják s ennek alapján körözik őket. A jeles emberek a következők: Lakatos István (Lőcsös) 40 éves alacsony termetű, piros arcu, nagy himlőhelyes orru, ozorai illetőségű, ennek bátyja Lakatos János (Zsubui) 45 éves nagy orru (hasán felülről lefelé nütérből származó hosszú sebhely) sovány arcu, nagy fekete bajuszu, ozorai illetőségű, Lakatos Gyula (Lőcsös fia) 16 éves kampós orru, mesteremberesen öltözködő, Lakatos János 34 éves, kadártai (Veszprém m.) illetőségű nagy fekete szemű, Kopics cigánynevéű 19 éves törpetermetű, kifelé hajló terdű a Kis Jóska Futa, 20 év körüli pestvidéki magas egyenes testtartású, világos szemű, mesteremberesen öltözködő kőboreigányok.

A vágások rendje. A zalaegerszegi vágóhídon való vágások, de leginkább a sertések leölésének ideje eddig nem volt szabályozva, mi miatt azoknak hatósági állatorvos útján való ellenőrzése nagy nehézségbe ütközött. Ezen az állapoton segített most polgármesterünknek mindenre kiterjedő gondos figyelme. Összehívatta a város összes henteseit és mészárosait és meghallgatásuk után megállapította, hogy a vágóhídon való vágás a nyári hónapokban délután 3-5-ig, télen 2-4-ig történhetik. Közfogyasztásra szánt sertések nyáron reggel 5-7, délután 5-8 óra közben; télen pedig d. e. 10 órától délután 1 óráig ölhetők. Ettől eltérőleg csak külön kérelemre kiadandó hatósági engedély alapján vághatnak vagy ölhetnek a mészárosok és hentések állatokat. Polgármesterünknek ezen helyes intézkedése megkönnyíti a jövőben a mészárosok és hentések vágását és ölését, de könnyebbé teszi a hatósági állatorvosnak is a törvény által előírt abbéli kötelessége teljesítését, mely szerint a közfogyasztásra kerülő állat levágása előtt élő állapotban,

azután meg a már feldolgozott hus is megvizsgálandó.

Talált tárgyak. Zalaegerszegen a Zala-utoában egy német könyvet, a Kossuth Lajos-utcában egy 20 fillérest, a Fehérképi vendéglő előtt egy vörös bőrszékényt, 4 kor. 60 fillér pénzzel, találtak. Az igazolt tulajdonosok a talált tárgyakat a rendőrségnél átvehetik.

Uszóverseny. A keszthelyi és az ott nyaraló ifjuság augusztus hó 15-én Keszthelyen uszóversenyt rendez a következő programmal: 1. Gyermekeverseny (14 éven alul) 25 yard. Díjazás: 1 kis ezüst, 2 nagy bronz, 3 kis bronz érem. 2. Háton uszás. Handicap, 50 yard. Díjazás: 1 nagy ezüst, 2 kis ezüst, 3 nagy bronz érem. 3. Ifjusági verseny (16 éven alul) 50 yard. Díjazás ugyanaz, mint az első számnál. 4. Plunging három ugrással. Díjazás mint az első számnál. 5. Középkis iskolai tanulók versenye 100 yard. Díjazás mint a második számnál. 7. Főverseny 100 yard. Díjazások: 1 diszitett ezüst, 2 nagy ezüst, 3 kis ezüst érem. 8. Staféta verseny 150 yard 3 uszóval a 50 yard. Tetszésszerűtlen uszás (16 éven alul). Díjazás győztes csapatnak kis ezüst, 2-ik kis ezüst, 3-ik nagy bronz érem. 9. 100 yardos handicap verseny. Díjazás mint a második számnál. 10. Staféta verseny 200 yard 4 uszóval a 50 yard. (Oldal, mell, hát és magyar uszás.) Díjazás a győztes csapatnak nagy ezüst, 2-ik kis ezüst, 3-ik nagy bronz érem. 11. Hölgyek versenye 50 yard. Díjazás: tiszteletdíjak a nevezők arányában. 12. Vigasz verseny 50 yard. Díjazás mint az első számnál.

Gyermekegyilkos anya. Mungyár Katalin bánya-vári leány bünbe esett s ballépésének következménye lett. A napokban fiúgyermeknek adott életet s a parányi embert megfojtotta és a homokos gödörbe elásta. Homokás közben akadt rá a hullára a munkások. Mungyár Katalint, aki foglalkozására nézve varrónő, a csendőrök vallatásra fogták. A bünös anya elismerte, hogy teherben volt, de azt állítja, hogy egy követ emelt fel s a megerősített következtében idő előtt s halva szülte meg gyermekét. Félt a szegytől, ezért a oseeesemő hulláját hosszabb időn keresztül magánál tartotta s később elásta a homok közé. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy Mungyár Katalin vallomása nem fedi a tényeket. A leány egy jómódu gazda menyasszonya volt s a gyermek természetesen megakadályozta volna az esküvőt, amely már ki volt tüve. Ezért elemésztette az anya ujszülött gyermekét.

Tolvaj gyermekek. Treiber Antal és Kovaosics János drávavásárhelyi disznóhajesúrok heti fáradaimaikat eszentes borozgatás közt pihenték egy esáktornyai vendéglőben. Mellettük ólalkodtak Kozják György 16 éves és öccse István 12 éves drávánagyfalui kupecjelöltek, kik alkalomadtán pár krajcárért a hativásáron összevett disznókat a vasuti berakóhoz segítették hajtani a kupecoknak. Mig a két főhajesár elszámolással foglalkozott, a két fia Treiber Antal pénztárcáját az asztalról elemelte s megugrottak. Amint a pénztárcái hiányát észrevették, a gyuan rögtön a két testvér ellen irányult. Utánuk is szaladtak s az idősebb subancot megfogták, majd az öccsére is, ki egy vasuti kupéba rejtőzött, ráakadtak. Miután minden tagadásuk hiábavaló volt, beismerték a lopást s hiánytalanul előkerült a pénztárca is, melyet a vasuti átjáró hidja alá dugták el.

Egy jó családból való fiu tanulóknak felvétetik Unger Antal könyvnyomdájába Zalaegerszegen.

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különös fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósertéstrágyával

kitűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KÖBÁNYA: TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Tsa cégtől, Budapest, IX., Üllői-ut 21. sz.

A Néptakarékpénztár

Részvénytársaság Nagykanizsán Főter,
Bayer-cukrász-féle ház

Saját tőkék 830.000 K.

Szerződéses viszonyban

a Magyar országos központi takarékpénztárral, Budapesten

Saját tőkék 25 millió K.

Elfogad betéteket

takarékpénztár 4 1/2% kamattal, folyósámlára megállapodás szerint;

Engedélyez váltó- és folyósámla hitelt.

Előleget ad

mindennemű értékpapírra, vidéki pénzügyintézetek- és iparvállalatok részvényeire, arany- és ezüstművekre és ékszerekre;

Jelzálogkölcsonöket

Leszámítol pénzügyi, kereskedelmi és ipari tárcaváltókat a legjutányosabb kamattal, melletti.

Kötelezővényre

kölcsonöket ad segélyegylete keretében hetenkénti visszafizetésre.

ad házra, telekre, földbirtokra;

a Magyar országos központi takarékpénztárral

való szoros összeköttetésénél fogva, a legolcsóbban és legelőnyösebb feltételekkel nyújt 10-50 évig terjedő

törlesztéses jelzálogkölcsonöket készpénzben vagy záloglevelekben.

Már fennálló jelzálogkölcsonöket előnyös

feltételek mellett convertál.

Elfogad a banküzlet körébe tartozó mindenemű megbízásokat.

Felvilágosítások mindenkinek készséggel adatnak.

Hivatalos órák: délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Telefon-szám: 126.

Vihar és eső. Viharos, esős idő járt az egész elmúlt héten. Szerencsére a vármegye területén nagyobb károkat nem okozott az időjárás; jég- és esőt nem kaptunk, míg a szomszédos Stajerszágban és Vas megyében a jégverés tetemes károkat okozott. Nagy viharok voltak a Balaton mentén, ahol a villám is többször lecsapott s emberélet is esett áldozatul. A vármegyének majdnem egész területén bőséges volt a csapadék s az esős időjárás a gabona behordását nagyon késleltette.

Eljegyzési -
Lakodalmi -
Damast -
Eotienne -

Selyem

és „Henneberg” selyem 1 K 35 f-től feljebb bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó betétekről 50 kilogrammonként

Áru	minőség szerint	Kor. tól	Kor. tóg
lúza		13.20	—
rozs		9.10	—
árpa		7.50	—
zab		7.50	—
tengeri		7.50	—

Nyílt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk

KOVÁTS GYULA

légrádi főjegyző elhunytával alkalmával bennünket részvétükkel vigasztaltak, a temetésen megjelentek, a ravatalra koszorút helyeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Légrád, 1909. évi aug. hó 6-án.

A gyászoló család.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

alkalikus natron-lithionos gyógyvíz.

Orvosiilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Központi iroda: Budapest V. József-körút 60. Főraktár: Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszeg Kapható: gyógyszertárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

Egy esinos, két szobás udvari lakás rögtön átadó.

Bővebbet szíveségből

Büchler és Keszler cégnél.

Jó forgalmu hentesüzlet

gyárak közelében, főútcán (sarkház) teljes berendezéssel kedvező feltételek mellett örök árban

eladó.

Értekezni lehet SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglősnél Sümegen.

A zalamegyeiek találkozó helye Budapesten

Kaszás Lajos

nagyvendéglője,

amely a népszínházzal szemben, Rákóczi-ut 44-ik szám alatt van.

o o

Kaszás Lajos nagyvendéglőjét teljesen újra alakította, téli kerttel s tükörteremmel kibővítette, úgy hogy az minden kényelmet biztosít.

Kéri a földiek támogatását.

Páratlan magyaros konyha.

Kitűnő zalai, csopaki, badacsonyi, továbbá somlyói borok.

Tisztelettel

KASZÁS LAJOS.

HIRDETÉSEK

felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN

Pórszombati tejszövetkezet felszámolásban

f. évi július hó 18-án tartotta meg utolsó felszámoló közgyűlését.

T á r g y:

1. A szövetkezeti tagok 351 K 91 fillér tartozásának törlesztése hozatala.
2. A fennmaradt 53 K 20 f készpénz felosztása.

Közgyűlés tagok tartozását törlesztésbe hozni rendelte s a fennmaradt 53 K 20 fillér készpénzt felosztani rendelte azon tagok közt, kik a szövetkezetnek nem tartoznak semmivel. Ennek folytán, miután a szövetkezet nem tartozik senkinek sem s nem is követel senkitől semmit, a végleges felszámolást ki-mondta.

Felszámoló bizottság nevében:

Szabó Döme.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Egy tanuló

felvétetik Zalaegerszegen
HEINRICH W. L.
üzletében.

2 csomag rendelésnél portómentesség.

Egyedül kiváló vásárlási alkalom rövid-
árúknak kereskedők és házalók
részére. Szétküldés magánosoknak is.

40—45 mtr.

maradék csak 16 K.

Bluz-szövet (angol zefir) 80 cm. széles, leg-
újabb finom minta. **Divatzeфир** ruhák, bluzok
és ingek részére. **Kanavász** ágyhuzatokra
(előven színekben.) **Oxford** férfingekre (rend-
kívül tartós minőség) színtartó flanel férfi és női
fehérneműre. **Kék vászon** konyhakötény és
házi ruha részére. Maradék hossza 6—15 méter.
Hibanélküliségért, moshatóságért és legjobb minő-
ségért jótállás. **Az összeg azonnal vissza-
küldetik, ha az áru nem tetszik és
ez esetben a csomag bérmentetle-
nül is elfogadjatik.** Legkisebb rendelés
egy postacsomag, 40—45 m. utánvét mellett.
Mégrendelésnél a kívánt árucikk is kiválasztható.

STEIN S. vászon - **NACHOD** (Böhmen)
szővődéje

Ajánlok továbbá elsőrendű, a legfinomabb ke-
lengyéhez való fehérített rnburgi vásznat és fe-
héritett köppert alsóruhákhoz, 10 méter tetszés
szerint összeválogatva 18 korona 50 fillér.

436/v. 1909. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi
LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság 1909
V. 592/2. számú végzése által *Singer Testvérek*
végrehajtató javára 114 korona 78 fillér tőke,
ennek 1908. évi május hó 23-tól járó 5% ka-
matja, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt 688
koronára becsült lovak, gazdasági eszközök és
cukorból álló ingóságok nyilvános árverés
útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a
helyszínén, vagyis Kaszaházán leendő esz-
közlésére 1909 évi augusztus hó 16-ik napjának
dél előtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverés-
en az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni to-
gnak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909 július hó 25-én.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Saját termésű, kitűnő minőségű

zalakoppányi boraim

egy részét behozattam és la-
kásomnál (Kossuth Lajos-
utca 49. szám) egy akós
(56 liter) és ezen felüli meny-
nyiségben a legjutányosabb
árban eladom.

Bichler Dénes.

„MINERVA“

Általános **BIZTOSÍTÓ** Részvénytársaság.
BUDAPEST, V., EÖTVÖS-TÉR 2. sz.
(az Assicurazioni Generali házában.)

ALAPÍTÓ INTÉZETEK:

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság.
Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali).
Első o. általános baleset ellen biztosító társaság.

ELVÁLLAL:

**Baleset-
Szavatossági és
Automobil-** } biztosításokat.

**Versenylovak,
Telivérek- és
Értékesebb
Tenyész-állatok** } biztosítását.

Óvadék-biztosítást.

Ügynökök és helyi képviselők az ország minden
részében felvétetnek. Oly biztosító társaságok
képviselei, kik fenti ágazatokban nem dolgoz-
nak, mert intézetük azokat nem műveli, szintén
alkalmaztatnak.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál az Igazgatóság:

Budapest, V., Eötvös-tér 2.

Hölgyek

és
anyák
figyelmébe!!

A tavaszra megérkeztek az elképzel-
hető legszebb gyermek-ruhácskák, ta-
vaszi gyermek-kabátok, kötények lus-
ter- és vászon kivitelben 1—14 évesig.

**Női blousok, aljak és
pongyolákat**

úgy raktár-árban, valamint mérték után
a n. é. hölgyközönség nála legolcsób-
ban beszerezhet.

Lusker Jánosné.

Kitüntetve:

az ezredéves kiállításon
kiállítási éremmel,
1896 május 14-én az
Országos Iparegyesület
által díszéremmel.

KESZLI FERENC

butor-asztalos

Zalaegerszeg, Csányi-utca 41. sz.

Kitüntetve:

az 1900 évi párizsi világ-
kiállításon
ezüst éremmel,
az 1904 évi soproni ki-
állításon arany éremmel.

Raktáron tart és megrendelésre
készít

BUTOROKAT

intarziái berakással, kiváló minőségű
anyagból, úgymint: tölgy, bükk, dió,
cseresnye, szil, kőris, jávor, mahagóni,
amerikai dió, és körtefából.

UNGER ANTAL

könyvnyomdája

ZALAEGERSZEGEN.

==== Készít ====

mindennemű nyomtatványokat a leg-
szebb kivitelben.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdénőttek és
amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők
már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Sürgöny!

Haza jöttek a katonák Boszniából, de az nem okozott oly feltűnést, mint mikor a napokban 12 előkelő háziasszony azt a határozatot hozta, hogy ameddig Zeisler ily jó ízű

házikenyeret

árusít, mi bizony nem sütünk kenyeret.

Férfjemet is mintha kicserélték volna, olyan meglegedett, mióta

hétfőn reggel

jó kávé s süteménnyel lepem meg, amelyet szintén Zeislernél (Wlassics Gyula-utcában) veszek.

A híressé vált

Ropsz-gyorsfőző

nálam kapható és vételkényszer nélkül bárki által megtekinthető.

Kiváló tisztelettel

Zeisler R.
fűszerkereskedő.

Vadászközönség figyelmébe.

Nagy választékomban van új vadászfegyverekből, új forgópisztolyokból, flóbertekből, mindennemű töltényekből és jókarban levő fegyverekből.

Elvállalom kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását, beégetését.

Raktáron varrógépek, kerékpárok, új és jókarban levők.

Elvállalok

mindennemű épület- és díszmű-lakatos munkákat, diszkapukat, sirkerítéseket.

Nagy javító-műhely!

Szives pártfogást kér

HORVÁTH IMRE
kereskedő
Zalaegerszeg.

Egy régi, jó forgalmu

bolthelyiség lakással együtt

augusztus 1-ére kiadó Németh Gábor kályhás-mester urnál, Csányi-utca 18-ik számú házában.

Eladó egy drb 15 soros
egy drb 13 soros
Kühne-féle
Mosoni Drill

keveset használt **vetőgép** jutányos áron.

Bükk- és cserhasáb

leszállított áron **EITNER SÁNDOR**
salomvári gazdaságában.

TARCSA - gyógyfürdő

(A magyar Franzensbad.)

Speciális női és szivgyógyfürdő.

Hidegvizgyógyintézet. Világhírű vaslápja a Franzensbadival egyenértékű, sőt a marienbadit is jóval felülmúlja és hazánkban a legjobb. Természetes szénsavas fürdők. Glaubersós-vasas és lithion tartalmu alkalikus sós források. Páratlan gyógyhatásu vérszegénység, csúsz, hujysavas diathézis, idegbajok, a vese, hólyag, emésztési és légzőszervek hurutos bántalmái ellen. Fürdőorvosok: dr. Bartha Kornél, v. tanársegéd és dr. Glück Gyula. Évad május 20-tól szeptember 15-ig, esetleg végeig. Vasut, posta, távirda és telefon állomás. Közvetlen vasuti kocsiközlekedés „Tarcsa-fürdő“ felirattal. Vilányvilágítás, fenyvesek. Kivánatra prospektus.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktárában

mindennemű gazdasági szükségletet képező anyagok és eszközök jutányosan beszerezhetők.

Tekintettel a mindinkább növekedő műtrágya forgalomra,

superphosphátot és thomasalakat

ezentul raktáron tartunk s azt a beszerzési árban kicsinyben is a t. Gazdaközönség rendelkezésére bocsátjuk.

A közeledő őszi idényre való tekintettel ajánljuk a beszercebéányai posztógyár által készített magyar gyártmányu

lópokrócainkat.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal készséggel szolgál

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala.

Két évi jótállás!

OLLA
Gummi kü-lönlegesség.
A tudomány mai állása szerint bebizonyított leg-jobb létező Gummi óvszer.
Kapható gyógy-szertárakban és jobb droge-riákba.

Ara tucatonként
4, 6, 8, 10 korona.

Az elárusító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az **OLLA** gummigyár Wien II/150, Praterstrasse No. 57.

2 szobából álló szép udvari lakás
azonnal kiadó.
Bővebb felvilágosítás
UNGER ANTAL
könyvnyomdájában.

Vajmesteri állást
keresek azonnali belépésre, esetleg gőzgéphez nagyobb forgalmu üzembe. — Érték mindenféle gép javításához. Ajánlatokat a következő cím alatt kérek:
Vajmester, Tófej, Zalamegye.

„Evoc”-hajcsodaszer
bebizonyíthatólag hatásos.

Kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer. „Evoc” erősíti és frissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy nagy üveg ára, igen kiadós, 5 korona, három üvegé 12 korona.

„Evoc”-csoda-krém ránc, vimmerli, redő, bőrtka ellen Nagy tégely 4 korona.
„Evoc” keleti szépitőszappan 1 kor. — Utánvétellel.
Az „Evoc”-társaság főraktára:
Wien, II—518. Praterstrasse 518.

Eladó boros hordók!

Kitünő minőségű, rövid idő óta használatban levő boros hordók **nagy mennyiségben** kerülnek nálam eladásra.

500—800 ltr nagyságu gesztenyefa és tölgyfa hordók;

1200—2000 liter nagyságu ászokhordók tölgyfából.

Megkeresések hozzám intézendők:

Klein Iván
borbizományos
TAPOLCZA (Balatonvidék.)

Azon mélyen tisztelt gazdák, kik fűkaszáló és kévekkötő aratógépeket óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust

MASSEY-HARRIS

kévekkötő,
MASSEY-HARRIS MASSEY-HARRIS

fűkaszáló, aratógépek stb.

Kartellen kívül!
MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,
északamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.
!!! A világ legszolidabb gyártmánya!!!
Verőképvisező: **Kornstein Gyula Sándor** — BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 23. sz.
Utazók és ügynökök nem nincsenek.
Közvetlen kérdések kérdésekre kéretnek.

iroda és kiállítási helyiség: V., Alkotmány-utca 23. szám.

Acélai szénagyűjtők, talajmunka gépek stb. és gazdasági eszközök.

Ritka

alkalom még rövid ideig!! **alkalom még rövid ideig!!**

Finom férfi gyapju kalap	3 K-tól feljebb
» » nyúlszőr »	5 » »
» » cheviot öltöny	25 » »
» gyermek lüszter »	9 korona
» mosó »	3 »
Férfi pique elejű ing	2.70 »
» szines » »	2.80 »
» angol sephier »	4.50 »
» selyem nyakkendő drb	— 50 »
» glacié-keztüű párja	2.40 »
» kötött harisnya párja	— 42 »

Megtekinthető vételkényszer nélkül
KOREIN VIKTOR
„KALAPKIRÁLY”-nál.

Alkalmi vétel!

ÉRTESÍTÉS.

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szives tudomására adni, hogy zalalövői deszkametszőmön jó minőségű, zsiros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint tölgy-deszka és heveder régi árait, a felhalmozódott nagy kész-
letem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét **olcsón, jutányosan** akarja beszerezni, az

zalalövői metszőmön
meglepő olcsó árak

mellett eszközölheti.

Nagyobb vételeknél külön árendemény!

Tisztelettel
FRIM JÓNÁS
gőzfűrésztulajdonos
Zalalövőn.